

ZARZĄDZENIE NR 98/2024
BURMISTRZA MIASTA NOWA RUDA

z dnia 29 maja 2024 r.

w sprawie raportu o stanie miasta za rok 2023

Na podstawie art. 28aa ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2024 r. poz. 609; zm.: Dz. U. z 2024 r. poz. 721.), zarządza się, co następuje:

§ 1. Przedstawić Radzie Miejskiej w Nowej Rudzie oraz podać do publicznej wiadomości poprzez umieszczenie w Biuletynie Informacji Publicznej, raport o stanie miasta za rok 2023, stanowiący załącznik Nr 1 do niniejszego zarządzenia.

§ 2. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Burmistrz Miasta

Tomasz Kiliński

Raport o stanie Miasta Nowa Ruda za rok 2023

maj 2024

Załącznik nr 1 do zarządzenia
nr 00/2024 Burmistrza Miasta
Nowa Ruda z dnia 31 maja 2024r.

Spis treści

I. Informacje ogólne.....	3
1. Lokalizacja.....	3
2. Demografia.....	3
3. Struktura lokalnej gospodarki.....	4
4. Dane statystyczne dotyczące rynku pracy.....	4
5. Służba zdrowia.....	5
6. Dane statystyczne dotyczące infrastruktury miasta.....	6
7. Bezpieczeństwo.....	6
II. Stan finansów miasta.....	9
1. Realizacja budżetu miasta za okres 2019-2023 wraz z podstawowymi wskaźnikami.....	9
2. Informacja o realizacji zadań inwestycyjnych w 2023 r.....	10
3. Informacja o realizacji w 2023 r. wydatków bieżących dofinansowanych ze środków unijnych.....	12
III. Informacja o realizacji uchwał Rady Miejskiej w Nowej Rudzie za rok 2023.....	13
1. Zestawienie ilościowe sposobu realizacji uchwał wg stanu na koniec 2023 r.....	13
2. Informacja o niezrealizowanych uchwałach za 2023 r.....	13
3. Informacja o uchwałach, wobec których podjęto działania nadzorcze w 2023 r.....	13
4. Syntetyczna informacja o tematyce uchwał za 2023 r.....	14
5. Uchwały w sprawie zajęcia stanowiska.....	14
IV. Informacja o stanie realizacji strategii, polityk, programów oraz innych działań w 2023 r.....	14
1. Strategie rozwoju.....	14
2. Ład przestrzenny.....	16
3. Infrastruktura komunalna.....	17
4. Polityka społeczna.....	19
5. Środowisko naturalne.....	28
6. Gospodarka odpadami.....	34
7. Turystyka i promocja miasta.....	37
V. Informacja o stanie oświaty oraz opiece do lat 3 w 2023r.....	38
1. Żłobek.....	38
2. Miejskie placówki przedszkolne i szkolne.....	39
3. Nauczyciele w szkołach podstawowych.....	39
4. Nauczyciele według stopni awansu zawodowego na dzień 30 września.....	39
5. Niepubliczne placówki.....	40
6. Wyniki egzaminu ósmoklasisty oraz maturalnych.....	40
7. Koszty funkcjonowania oświaty.....	40
VI. Informacja o spółkach prawa handlowego z udziałem Gminy Miejskiej Nowa Ruda.....	42
VII. Realizacja budżetu obywatelskiego Gminy Miejskiej Nowa Ruda według stanu koniec 2023 r.....	42
1. Zadania zrealizowane w roku 2023.....	42
2. Zadania wybrane w roku 2023 do realizacji w 2024r.....	43

I. Informacje ogólne

1. Lokalizacja

Nowa Ruda położona jest w Sudetach Środkowych, nad rzeką Włodzicą i jej dopływami. Miasto położone jest pomiędzy Górami Sowimi, Górami Bardzkimi, Górami Suchymi i Górami Stołowymi, w dolinach i obniżeniach pomiędzy wzniesieniami Wzgórz Włodzickich.

Miasto w województwie dolnośląskim, w powiecie kłodzkim. Wchodzi w skład aglomeracji wałbrzyskiej. Kod terytorialny 0208041, REGON 890717935, NIP 885-15-33-338.

Powierzchnia ogółem 37,05 km².

Drogi wojewódzkie:

- **381:** o długości 53 km znajduje się pod nadzorem Dolnośląskiej Służby Dróg i Kolei - Wałbrzych - Jedlina-Zdrój - Głuszyca - Głuszyca Górna - Świerki - Świerki Dolne - Ludwikowice Kłodzkie - Nowa Ruda - Bożków - Świątko - Gorzuchów - Bierkowice - Gołogłowy – Kłodzko;
- **385:** o długości 104 km w województwie dolnośląskim znajduje się pod nadzorem Dolnośląskiej Służby Dróg i Kolei - Jaczowice - Kopice - Lesie - Grodków - Wójtowice - Wierzbna - Gierów - Jagielnica - Sarby - Mników - Wigancice - Kalinowice Dolne - Ziębice - Służewice - Niedźwiednik - Stolec - Ząbkowice Śląskie - Stoszowice - Budzów - Srebrna Góra - Nowa Wieś Kłodzka - Wolibórz - Nowa Ruda - Włodowice - Ścinawka Górna - Tłumaczów - granica (Czechy).

Linie kolejowe:

- **286:** o długości 52 km znajduje się pod nadzorem PKP Polskie Linie Kolejowe - **Kłodzko Główne - Wałbrzych Główny** [o znaczeniu drugorzędnym] (Kłodzko Główne - Bierkowice - Gorzuchów Kłodzki - Ścinawka Średnia - Nowa Ruda - Nowa Ruda Przedmieście - Zdrojowisko - Ludwikowice Kłodzkie - Świerki Dolne - Bartnica - Głuszyca Górna - Głuszyca - Jedlina Zdrój - Jedlina Górna - Wałbrzych Główny).
- **327:** o długości 6,19 km znajduje się pod nadzorem Dolnośląskiej Służby Dróg i Kolei - **Nowa Ruda Słupiec - Ścinawka Średnia** [o znaczenia miejscowym] (Nowa Ruda Słupiec - Słupiec Dolny - Ścinawka Średnia Dworzec Mały - Ratno Wambierzyce – Radków).

2. Demografia

Tabela 1: Dane demograficzne dotyczące miasta w okresie ostatnich pięciu lat.

L.p.	Wyszczególnienie	2019	2020	2021	2022	2023
1	Ludność ogółem, w tym:	21 482	21 051	20 549	20 322	19 801
2	Mężczyźni	10 188	9 964	9 723	9 545	9 319
3	Kobiety	11 294	11 087	10 826	10 779	10 482
4	Osoby w wieku przedprodukcyjnym (17 lat i mniej)	3 133	3 083	3 025	3 064	2 889
5	Osoby w wieku produkcyjnym (17-59 K), (17-64 M)	12 800	11 988	11 737	11 444	11 086
6	Osoby w wieku poprodukcyjnym	5 549	5 980	5 954	5 989	6 003
7	Odsetek osób w wieku poprodukcyjnym do ilości mieszk.	25,83%	28,41%	28,97%	29,47%	0,00%
8	Urodzenia	130	137	121	106	78

L.p.	Wyszczególnienie	2019	2020	2021	2022	2023
9	Zgony	340	372	420	370	334
10	Przyrost naturalny dla miasta [wiersz 8-9]	-210	-235	-299	-264	-256
11	Przyrost naturalny dla województwa dolnośląskiego	-5 797	-11 868	-15 931	-13 358	b.d.
12	Gęstość zaludnienia, ludność na 1 km ²	580	568	555	549	534
13	Małżeństwa zawarte	80	74	79	75	101

Źródłem informacji w zakresie demografii za okres 2019-2022 są dane pochodzące z Urzędu Statystycznego. Informacje za rok 2023 to stan mieszkańców wg ewidencji Wydziału Spraw Obywatelskich.

3. Struktura lokalnej gospodarki

Tabela 2: Podmioty wg sektorów własnościowych.

L.p.	Wyszczególnienie	2019	2020	2021	2022	2023	Zmiany w 2023	
							zarejestro.	wyrejestro.
1	Sektor publiczny – w tym:	307	301	296	231	218	2	0
2	Państwowe i samorządowe jednostki	32	29	30	31	31	0	0
3	Spółki handlowe	5	5	5	5	5	0	0
4	Sektor prywatny - w tym:	2 274	2 293	2 340	2 294	2 218	112	105
5	Osoby fizyczne prow. działalność gosp.	1 447	1 472	1 527	1 520	1 522	107	95
6	Spółki handlowe	90	90	89	91	93	0	3
7	Spółki handlowe z udz. kapitału zagranic.	22	21	19	20	19	0	1
8	Spółdzielnie	8	8	7	7	7	0	0
9	Fundacje	5	6	6	6	6	0	1
10	Stowarzyszenia i organizacje społeczne	45	43	43	47	49	5	2
	Podmioty gospodarcze ogółem*	2 595	2 606	2 650	2 546	2 456	123	106

*Nie są prezentowane wszystkie formy prawne podmiotów, dlatego dane liczbowe nie sumują się wg sektora publicznego oraz prywatnego.

4. Dane statystyczne dotyczące rynku pracy

Tabela 3: Liczba pracujących w okresie 2018-2022.

L.p.	Wyszczególnienie	2018*	2019*	2020*	2021*	2022
1	Ogółem	3 266	3 321	3 284	3 426	5 698
2	Mężczyźni	1 542	1 610	1 608	1 652	2 926
3	Kobiety	1 724	1 711	1 676	1 774	2 772

*Bez pracujących w jednostkach budżetowych działających w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego, osób pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, duchownych oraz pracujących w organizacjach, fundacjach i związkach; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

Tabela 4: Bezrobotni w okresie ostatnich sześciu lat, stan na koniec roku (GUS).

L.p.	Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022	2023
1	Bezrobotni zarejestrowani, w tym:	703	650	760	686	691	734
2	Kobiety	418	377	440	372	366	398
3	Mężczyźni	285	273	320	314	325	336
4	Długotrwale bezrobotni	371	327	407	403	360	384

5. Służba zdrowia

Tabela 5: Podstawowa opieka medyczna na terenie miasta (GUS).

L.p.	Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022
1	Porady lekarskie	176 948	173 183	146 194	153 301	155 672
2	Przychodnie	13	14	14	14	11
3	Praktyki lekarskie	6	5	5	4	4
4	Przychodnie na 10 tys. ludności	6	6	7	7	5
5	Apteki	11	10	11	11	0
6	Liczba mieszkańców na aptekę ogólnodostępną	2 022	2 191	1 968	1 911	1 879

Tabela 6: Przyczyny zgonów w Powiecie Kłodzkim (GUS).

L.p.	Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022
1	Niektóre choroby zakaźne i pasożytnicze ogółem	7	2	8	16	30
2	Nowotwory ogółem	523	503	540	493	463
3	Choroby krwi i narządów krwiotwórczych oraz niektóre choroby przebiegające z udziałem mechanizmów autoimmunologicznych	0	0	1	1	2
4	Zaburzenia wydzielania wewnętrznego, stanu odżywiania i przemiany metabolicznej	74	55	85	53	55
5	Choroby układu nerwowego i narządów zmysłów	32	24	34	46	31
6	Choroby układu krążenia	914	809	938	1 082	1 091
7	Choroby układu oddechowego	113	150	162	162	192
8	Choroby układu trawiennego	108	104	106	116	120
9	Choroby układu kostnowastkowego, mięśniowego i tkanki łącznej	2	2	4	6	5
10	Choroby układu moczowo-płciowego	52	43	66	16	18
11	Niektóre stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym	0	7	5	4	3
12	Wady rozwojowe wrodz., zniekształcenia i aberracje chromosomowe	4	3	3	3	2
13	Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych, laboratoryjnych gdzie indziej niesklasyfikowane	147	214	201	36	48
14	Zewnętrzne przyczyny zachorowania i zgonu	78	96	90	94	96

L.p.	Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022
15	Pozostałe przyczyny	19	17	48	45	36
16	COVID-19			153	497	194
	RAZEM	2 073	2 029	2 444	2 670	2 386

Główny Urząd Statystyczny udostępnia statystyki w zakresie przyczyn zgonów jedynie dla powiatów, dlatego prezentowane dane odnoszą się do mieszkańców powiatu Kłodzkiego.

6. Dane statystyczne dotyczące infrastruktury miasta

Tabela 7: Infrastruktura miasta w liczbach za okres 2018-2022 (GUS).

L.p.	Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022
KANALIZACJA						
1	Długość czynnej sieci kanalizacyjnej (km)	52,80	52,80	53,00	53,20	53,20
2	Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania (szt.)	2 222	2 239	2 249	2 261	2 277
3	Ścieki oczyszczane w ciągu roku (dam ³)	608	606	598	593	588
WODOCIĄGI						
4	Długość czynnej sieci wodociągowej (km)	61,80	62,30	62,70	63,20	b.d.
5	Woda dostarczona gospodarstwom domowym (dam ³)	642,30	643,00	649,00	647,50	636,60
6	Zużycie wody w gospodarstwach domowych na 1 mieszk. (m ³)	28,80	29,10	30,20	30,60	30,60
GAZYFIKACJA						
7	Długość czynnej sieci gazowej (m)	38 908	41 825	42 334	41 763	45 223
8	Czynne przyłącza sieci gazowej do budynków (szt.)	715	767	810	872	933
9	Zużycie gazu przez gospodarstwa domowe (MWh)	12 709,00	15 331,20	16 401,00	21 100,50	22 674,00
10	Ilość odbiorców gazu (gospodarstwa domowe)	4 684	4 908	4 904	5 069	5 095
11	Ilość odbiorców gazu ogrzew. mieszkania gazem	190	695	1 144	1 350	1 429
ENERGIA ELEKTRYCZNA						
12	Odbiorcy energii elektrycznej (szt.)	10 771	10 783	10 783	10 730	10 723
13	Zużycie energii elektrycznej na 1 mieszkańca (kWh)	684,40	692,81	724,17	756,23	752,62
ZASOBY MIESZKANIOWE						
14	Budynki mieszkalne w gminie (szt.)	2 338	2 363	2 363	2 384	2 399
15	Zasoby mieszkaniowe - ilość mieszkań (szt.)	9 344	9 351	9 370	9 407	9 424

7. Bezpieczeństwo

1) Poziom przestępczości.

- a) Komisariat Policji w Nowej Rudzie w roku 2023 zatrudniał policjantów na 67 etatach, w tym: Wydział Prewencji 38 etatów, Wydział Kryminalny 19 etatów, posterunek w Radkowie 8 etatów.

Tabela 8: Informacja o stanie bezpieczeństwa i porządku publicznego (źródło KP w Nowej Rudzie).

L.p.	Wyszczególnienie	2019	2020	2021	2022	2023
1	Przestępstwa ogółem	746	749	827	834	805
1.1	Przestępstwa o charakterze kryminalnym	583	580	590	553	550
1.2	Przestępstwa o charakterze gospodarczym	62	66	102	109	111
1.3	Kradzieże	57	49	48	56	35
1.4	Rozboje	6	6	3	6	3
1.5	Przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu – uszkodzenia ciała	5	3	6	4	3
1.6	Przestępstwa przeciwko mieniu – uszkodzenia mienia	31	28	22	13	17
2	Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw ogółem (%)	70,91	50,00	72,15	77,24	71,73
3	Postępowania prowadzone w trybie kodeksu wykroczeń: w tym	1 763	2 500	3 358	3 413	2 916
3.1	Przepisy porządkowe o zachowaniu się w miejscach publicznych	770	849	162	1 183	971
3.2	Postępowania mandatowe	644	800	1 410	1 042	610
3.3	Pouczenia	394	550	1 181	1 459	1 549

- 2) Przy Urzędzie Miejskim w Nowej Rudzie funkcjonuje Straż Miejska, na koniec 2023 roku zatrudnionych było 9 strażników i 1 osoba zatrudniona na stanowisku cywilnym przy obsłudze monitoringu. Do zadań Straży należy ochrona spokoju i porządku publicznego. W związku z realizowanymi zadaniami, straży przysługuje między innymi prawo do obserwowania i rejestrowania przy użyciu środków technicznych obrazu zdarzeń w miejscach publicznych w przypadku, gdy czynności te są niezbędne do wykonywania w/w zadań.

Tabela 9: Informacje dotyczące funkcjonowania Straży Miejskiej.

Wyszczególnienie	2021	2022	2023
Interwencje/zgłoszenia ogółem, w tym dotyczące:	1 825	1 088	1 991
– ochrony środowiska i gospodarki odpadami	203	121	170
– zwierząt	191	158	196
– zagrożenie w ruchu drogowym	183	144	153
– awarii technicznych	117	81	133
– zakłócenie porządku publicznego i spokoju	110	74	65
– pozostałe	1 021	159	153
Liczba patroli	728	789	708
Liczba ujawnionych wykroczeń	721	909	700
Liczba kamer monitoringu miejskiego	48	53	56

3) Bezpieczeństwo przeciwpożarowe.

- a) W mieście funkcjonuje jednostka Ratowniczo-Gaśnicza Państwowej Straży Pożarnej w której pełni służbę 35 strażaków. Stan minimalny zmiany służbowej wynosi 7 ratowników. Obszar chroniony obejmuje powierzchnię 317 km², zamieszkiwanych przez około 42 000 mieszkańców. Do rejonu operacyjnego Jednostki Ratowniczo-Gaśniczej należą: Gmina Miejska Nowa Ruda, Gmina Nowa Ruda, Miasto i Gmina Radków. Jednostka jest wyposażona w:

- 1 samochód średni ratowniczo – gaśniczy z funkcją ratownictwa technicznego,
- 2 samochód ciężki ratowniczo – gaśniczy,

- 1 samochód specjalny z drabiną o wysuwie 30 metrów,
- 1 samochód kwatermistrzowski skrzyniowy, kryty plandeką,
- 1 lekki samochód rozpoznawczo-ratowniczy z napędem 4x4,
- 1 przewoźny zespół prądotwórczy o mocy 32 kW z regulacją napięcia AVR,
- 1 agregat pompowy do wody zanieczyszczonej, na przyczepie o wydajności 625 l/min,
- 1 łódź śrubową płaskodenną 5-osobową.

b) Miasto dofinansowuje działalność dwóch Ochotniczych Straży Pożarnych funkcjonujących jako stowarzyszenia, umiejscowionych w Drogosławiu i Słupcu.

Tabela 10: Informacje dotyczące funkcjonowania Ochotniczych Straży Pożarnych.

Wyszczególnienie	OSP Słupiec	OSP Drogosław
Liczba członków	52	35
Wyposażenie	1 średni sam. ratowniczo – gaśniczy 1 lekki sam. pożarniczy 2 samochody - inne 1 quad Yamaha Kodiak 1 agregat wysokociśn.wodno-piano. 1 przyczepa gaśnicza 1 dron DJI Mavic 3 Thermal, 1 przyczepka do Quada piły, pompy, agregaty różne	1 średni sam. ratowniczo – gaśniczy 1 sam. Inny 1 sam. ciężarowy piły, pompy, agregaty różne
Akcje ratownicze, w tym:	168	70
– gaszenie pożarów	49	22
– likwidacja miejscowych zagrożeń	114	21
– alarmy fałszywe	5	3 + 7 inne
– wyjazdy gospodarcze	-	17

Tabela 11: Działalność jednostek ochrony przeciwpożarowej (GUS).

L.p.	Wyszczególnienie	2019	2020	2021	2022
1	Zdarzenia wymagające interwencji jednost. ochrony przeciwpożarowej - ogółem	378	396	397	335
2	Pożary	141	125	135	122
3	Alarmy fałszywe	34	19	21	16
4	Zagrożenia związane z silnym wiatrem	15	30	22	21
5	Zagrożenia związane z opadami śniegu	1	0	1	1
6	Zagrożenia związane z opadami deszczu	4	9	2	3
7	Zagrożenia związane ze zdarzeniami komunikacyjnymi	28	38	32	16
8	Zagrożenia związane ze zdarzeniami medycznymi	21	50	59	17

II. Stan finansów miasta

1. Realizacja budżetu miasta za okres 2019-2023 wraz z podstawowymi wskaźnikami.

Tabela 12: Realizacja budżetu miasta w okresie ostatnich pięciu lat.

Wyszczególnienie	2019	2020	2021	2022	2023
Liczba mieszkańców	21 482	21 051	20 549	20 322	19 810
DOCHODY	96 309 555,68	101 305 216,11	115 954 170,27	122 639 447,00	109 893 654,51
Dochody bieżące, w tym	86 739 508,67	89 642 053,68	97 372 810,56	110 100 461,69	93 027 672,52
Udziały w podat. dochodo.	19 463 414,34	18 222 581,77	20 631 696,41	20 848 692,57	17 673 180,00
Subwencje	17 960 486,00	18 240 945,00	21 771 495,00	20 187 243,00	25 953 088,35
Dotacje	25 005 256,07	24 791 247,58	27 854 185,46	38 987 276,11	27 780 231,03
Dochody własne	24 310 352,26	28 387 279,33	27 115 433,69	30 077 250,01	21 621 173,14
Dochody majątkowe, w tym	9 570 047,01	11 663 162,43	18 581 359,71	12 538 985,31	16 865 981,99
Dochody ze sprze. majątku	2 661 106,87	2 359 813,97	4 286 788,82	6 027 533,11	4 541 128,35
Dotacje na wydat. majątkowe	6 630 233,20	9 303 348,46	14 053 560,84	6 215 246,10	12 098 129,71
Dochody przeliczeniu na 1 mieszkańca	4 483,27	4 812,37	5 642,81	6 034,81	5 547,38
Udział dochodów własnych w dochodach	25,24%	28,02%	23,38%	24,52%	19,67%
WYDATKI	99 072 828,20	104 784 933,31	105 557 469,85	126 374 935,43	118 892 520,68
Wydatki bieżące, w tym:	83 807 256,64	88 431 062,55	95 028 571,35	115 993 410,90	97 940 698,60
Wydatki na obsługę długu	1 307 929,56	1 191 593,08	849 964,51	2 600 812,46	3 938 850,70
Wydatki majątkowe	15 265 571,56	16 353 870,76	10 528 898,50	10 381 524,53	20 951 822,08
Wydatki na mieszkańca	4 611,90	4 977,67	5 136,87	6 218,63	6 001,64
Udział wydat. majątkowych w wydat. ogółem	15,41%	15,61%	9,97%	8,21%	17,62%
WYNIK BUDŻETU	-2 763 272,52	-3 479 717,20	10 396 700,42	-3 735 488,43	-8 998 866,17
Różnica między dochodami bieżącymi a wyd. bieżącymi	2 932 252,03	1 210 991,13	2 344 239,21	-5 892 949,21	-4 913 026,08
Różnica między dochodami majątkowymi a wydatkami majątkowymi	-5 695 524,55	-4 690 708,33	8 052 461,21	2 157 460,78	-4 085 840,09
PRZYCHODY OGÓŁEM	8 246 846,37	8 870 399,75	6 556 931,07	16 586 354,25	13 201 635,15
ROZCHODY OGÓŁEM	3 195 141,88	3 283 751,48	3 216 179,66	3 773 649,08	3 323 649,08
DŁUG (w tym zob. wymagalne)	40 472 076,60	44 485 627,58	45 583 034,24	45 751 273,84	44 930 209,92
Zadłużenie ogółem do dochodów ogółem	42,02%	43,91%	39,31%	37,31%	40,89%
Splata długu wraz z odsetkami do dochodów	4,68%	4,42%	3,51%	5,20%	6,61%

2. Informacja o realizacji zadań inwestycyjnych w 2023 r.

Tabela 13: Realizacja zadań inwestycyjnych.

Lp.	Nazwa zadania	Wartość	Środki zewnętrzne	Stan realiza.
1	Modernizacja targowiska miejskiego w Nowej Rudzie	61 106,41	0,00	realizacja
2	Budowa zatoki autobusowej wraz ze stacją ładowania autobusów	0,00		realizacja
3	Dotacja dla Powiatu Kłodzkiego na dofinansowanie realizację zadania pn.: „Przebudowa odcinka drogi powiatowej nr 3319D ul. Zatorze w Nowej Rudzie na długości 1,1 km”	150 000,00		zakończono
4	Poprawa ogólnodostępnej infrastruktury turystycznej i komunalnej związanej z usługami turystycznymi w Gminie Miejskiej Nowa Ruda - Remont dróg do turystycznego rynku ul. Kościelna, Martwa, Podjazdowa	3 562 121,54	3 562 121,54	realizacja
5	Poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego w Gminie Miejskiej Nowa Ruda	470 013,75	399 511,69	zakończono
6	Budowa ścieżki rowerowej w ciągu ul. Zagórze	159 900,00		realizacja
7	Przebudowa ul. Akacjowej wraz z przebudową kanalizacji deszczowej	773 640,29		zakończono
8	Modernizacja dróg na terenie os. Piastowskiego w Nowej Rudzie	118 695,00		realizacja
9	Przebudowa mostu Stara Droga 50	0,00		realizacja
10	Modernizacja dróg tzw. Gónego Miasta (Wrześni, Lipowa, Demokratów, Graniczna, Mickiewicza, Ogrodowa)	103 935,00		realizacja
11	Modernizacja dróg dojazdowych do terenów mieszkalnych (dofinan: z Rząd. Fund. Polski Ład - Prog. Inw. Strat.)	6 339 278,58	4 990 000,00	realizacja
12	Modernizacja dróg dojazdowych do terenów mieszkalnych edycja 2	116 908,43		realizacja
13	Budowa parkingu przy ul. Fredry	0,00		brak wyk.
14	Przebudowa drogi ul. Kolejowa w Nowej Rudzie w ramach projektu Zamiast węgla wozimy turystów	138 375,00		realizacja
15	Zwrot nakładów poniesionych przez najemców na modernizację lokali użytkowych w roku 2023	0,00		brak wyk.
16	Nabycie mienia na cele publiczne w roku 2023	241 511,96		zakończono
17	Przebudowa schodów przy budynku Kościelna 24	73 800,00		zakończono
18	Adaptacja pustostanów na mieszkania komunalne	2 767 870,20	2 711 172,80	realizacja
19	Remonty dachów budynków mieszkalnych komunalnych	227 363,99		zakończono
20	Wykonanie instalacji gazowej w lokalach komunalnych z dokumentacją	23 771,71		zakończono
21	Wymiana stolarki okiennej i drzwiowej w lokalach komunalnych	64 450,00		zakończono
22	Dokumentacja dla zadania „Termomodernizacja komunalnej infrastruktury mieszkaniowej”	84 791,65		zakończono
23	Wymiana instalacji elektrycznej w zasobie komunalnym	18 300,00		zakończono
24	Przyłączenie do sieci gazowej, w budynkach Wspólnot Mieszkaniowych w Drogosławiu zgodnie z udziałem	21 584,14		zakończono
25	Przyłączenie do sieci gazowej, wyk. wew. instalacji gazowej i wentylacji do celów bytowych w budynkach komunalnych w Drogosławiu	33 325,43		zakończono
26	Remonty kapitalne budynków w zasobach mieszkaniowych miasta Nowa Ruda	440 126,00		zakończono
27	Modernizacja komunalnych lokali mieszkalnych – pustostanów	0,00		brak wyk.

Lp.	Nazwa zadania	Wartość	Środki zewnętrzne	Stan realiza.
28	Zwiększenie udziałów w sp. z o.o. SIM SUDETY - dofinansowanie z Funduszu Rozwoju Mieszkalnictwa	0,00		brak wyk.
29	Sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla rejonu ulic Strzeleckiej, Sudeckiej i Kołowej w Nowej Rudzie	9 211,47		zakończono
30	Sporządzenie projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Miejskiej Nowa Ruda	20 882,94		realizacja
31	Sporządzenie projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla rejonu ulic Jasnej i Zagórze w Nowej Rudzie	0,00		realizacja
32	Sporządzenie projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w obszarze ul. Górniczej i Czarnej w Nowej Rudzie	8 259,47		zakończono
33	Sporządzenie projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla rejonu cmentarza przy ul. Traugutta w Nowej Rudzie	6 259,47		realizacja
34	Sporządzenie projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego przy ul. Połoniny w Nowej Rudzie	10 687,47		realizacja
35	Sporządzenie projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów inwestycyjnych w rejonie ulicy Słupieckiej w Nowej Rudzie	0,00		realizacja
36	Przebudowa instalacji wodnej na cmentarzu komunalnym przy ul. Cmentarnej	23 924,80		zakończono
37	Budowa kolumbarium przy ul. kasztanowej – projekt	0,00		brak wyk.
38	Sporządzenie opracowań, w tym dokumentacji projektowej wraz z uzyskaniem pozwolenia na budowę Filii Żłobka Miejskiego Nr 1	33 210,00		zakończono
39	Zakup i wdrożenie systemu kadrowo - płacowego	20 609,85		realizacja
40	Modernizacja systemu INTRADOK do obsługi Publicznej Usługi Rejestrowanych Doręczeń Elektronicznych (e-Doręczenia)	0,00		brak wyk.
41	Cyfrowa gmina	639 280,20	638 220,00	zakończono
42	Bezpieczna Nowa Ruda - Dobrze wyposażona straż pożarna gwarancją mojego bezpieczeństwa (budżet obywatelski 2023)	49 951,50		zakończono
43	Rozbudowa oraz modernizacja monitoringu wizyjnego miasta	0,00		brak wyk.
44	Utworzenie mieszkania chronionego na potrzeby osób niepełnosprawnych przy ul. Kłodzkiej 5/1	160 150,00		zakończono
45	Utworzenie mieszkania chronionego na potrzeby osób niepełnosprawnych przy ul. Kłodzkiej 5/1a	125 625,00		zakończono
46	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej - hala basenowa przy ul. Kłodzkiej 16	0,00		brak wyk.
47	Łagodzenie skutków zmian klimatu - parki kieszonkowe, zielone podwórko - zaplecze ul. Piastów	69 495,00		zakończono
48	Realizacja zleconego przez WFOŚiGW programu pn. "Ciepłe mieszkanie"	182 132,76	0,00	realizacja
49	Łagodzenie skutków zmian klimatu – parki kieszonkowe, zielone podwórka – zaplecze ul. Bohaterów Getta i ul. Armii Krajowej	0,00		realizacja
50	Termomodernizacja budynku A Szkoły Podstawowej Nr 2 w Nowej Rudzie	0,00		realizacja
51	Termomodernizacja budynku C Szkoły Podstawowej Nr 2 w Nowej Rudzie	0,00		realizacja
52	Rewitalizacja skweru przy ul. Świdnickiej	0,00		realizacja
53	Wymiana wysokoemisyjnych źródeł ciepła w budynkach i lokalach mieszkalnych na terenie wybranych gmin Aglomeracji Wałbrzyskiej	300 043,76	300 043,76	zakończono

Lp.	Nazwa zadania	Wartość	Środki zewnętrzne	Stan realiza.
54	Łagodzenie skutków zmian klimatu poprzez rozwój systemu zielono-niebieskiej infrastruktury na terenie miasta Nowa Ruda	2 477 972,31	1 788 815,85	zakończono
55	Renowacja zwiększająca efektywność energetyczną budynków infrastruktury publicznej w Gminie Miejskiej Nowa Ruda	0,00		realizacja
56	Dotacja inwestycyjna na realizację zadania współfinansowanego z środków UE pn. "Sztuka drukarska na pograniczu" dla Miejskiej Biblioteki Publicznej	9 935,95		zakończono
57	Poprawa ogólnodostępnej infrastruktury turystycznej i komunalnej związanej z usługami turystycznymi w Gminie Miejskiej Nowa Ruda - Rewaloryzacja zabytków dolnego miasta	760 283,56	701 692,32	realizacja
58	Instalacja systemu przeciwpożarowego na obiektach sportowych przy ul.Kłodzkiej 16	14 760,00		zakończono
59	Budowa 2 nowych brodzików – Fredry 41	32 650,40		zakończono
60	Odwodnienie boiska plażowego – Fredry 41	5 627,09		zakończono
61	Modernizacja dwóch obiektów Orlik w Gminie Miejskiej Nowa Ruda	0,00		realizacja
	RAZEM	20 951 822,08	15 091 577,96	

3. Informacja o realizacji w 2023 r. wydatków bieżących dofinansowanych ze środków unijnych

Tabela 14: Zestawienie wydatków bieżących dofinansowanych ze środków unijnych.

Lp.	Nazwa zadania	Wartość	Środki zewnętrzne	Stan realizacji
1	Poprawa bezpieczeństwa uczestników w ruchu drogowym w Gminie Miejskiej Nowa Ruda	4 997,00	4 249,00	zakończono
2	Realizacja programu pn. Wsparcie na starcie (edycja 2)! Wsparcie uczniów/uczennic z 3 szkół podstawowych prowadzonych przez Gminę Miejską Nowa Ruda w latach 2022-2023	302 144,33	256 806,00	zakończono
3	Realizacja programu pn. „Wymiana wysoko emisyjnych źródeł ciepła w budynkach i lokalach mieszkalnych terenie wybranych gmin Aglomeracji Wałbrzyskiej”	96 831,00	60 344,00	zakończono
4	Realizacja programu pn. Łagodzenie skutków zmian klimatu poprzez rozwój systemu zielono-niebieskiej infrastruktury na terenie miasta Nowa Ruda	466 987,00	337 400,00	realizacja
	RAZEM	870 959,33	658 799,00	

III. Informacja o realizacji uchwał Rady Miejskiej w Nowej Rudzie za rok 2023

1. Zestawienie ilościowe sposobu realizacji uchwał wg stanu na koniec 2023 r.

Tabela 15: Zestawienie ilościowe uchwał podjętych przez Radę Miejską według stanu realizacji.

Lp.	Sposób realizacji	Liczba uchwał	uwagi
1	Podlegające wykonaniu przez Burmistrza, w tym:	97	
1.1	Zrealizowane	35	
1.2	Realizowane na bieżąco w cyklu wieloletnim	28	wpf, programy wieloletnie, budżet obywatelski
1.3	W trakcie realizacji	45	
1.4	Wstrzymanie publikacji uchwały	0	
1.5	Uchylone rozstrzygnięciami nadzorczymi Wojewody lub RIO	0	Całkowite uchylenie uchwały skutkujące jej wyeliminowaniem z obrotu prawnego.
1.6	Uchylone części zapisów uchwał rozstrzygnięciami nadzorczymi Wojewody lub RIO	0	Skutkujące wyeliminowaniem z obrotu prawnego uchylonych unormowań, bez wpływu na pozostawanie uchwały w obrocie prawnym.
1.7	Niezrealizowane	0	
1.8	Negatywnie zaopiniowana przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie	1	Uchwała Nr 464/LXI/23 w sprawie przyjęcia projektu regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków
2	Nie podlegające wykonaniu przez Burmistrza	12	
	Ogółem	109	

2. Informacja o niezrealizowanych uchwałach za 2023 r.,

W roku 2023 w 99% uchwały zostały zrealizowane, wyjątkiem jest uchwała Nr 464/LXI/23 w sprawie przyjęcia projektu regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków, która została negatywnie zaopiniowana przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie.

3. Informacja o uchwałach, wobec których podjęto działania nadzorcze w 2023 r.

- 1) Organy nadzoru w roku 2023 nie uchyliły w całości lub części żadnej z uchwał.
- 2) Podjęto działania w trybie postępowania nadzorczego wobec następujących uchwał:
 - a) Nr 478/LXIII/23 w sprawie ustalenia wysokości stawek opłat za zajęcie pasa drogowego.
 - b) Nr 488/LXV/23 w sprawie trybu i sposobu powoływania oraz odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego w Nowej Rudzie.

3) Wojewoda Dolnośląski wniósł sygnalizację do Uchwały Rady Miejskiej:

- a) Nr 507/LXVIII/23 w sprawie przyjęcia Regulaminu korzystania z basenu miejskiego przy ul. A. Fredry 41 w Nowej Rudzie odnośnie zapisów pkt. 26, 30, 31, nie stwierdzając nieważności uchwały.
- b) Nr 508/LXVIII/23 w sprawie przyjęcia Regulaminu korzystania z krytej pływalni AQUA Centrum przy ul. Kłodzkiej 16 w Nowej Rudzie odnośnie zapisów pkt. 32, nie stwierdzając nieważności uchwały.

4. Syntetyczna informacja o tematyce uchwał za 2023 r.

Tabela 16: Zestawienie ilościowe uchwał podjętych przez Radę Miejską według obszarów tematycznych

Lp.	Tematyka uchwał	Ilość uchwał
1	Budżet, podatki	34
2	Zagospodarowanie przestrzenne	14
3	Gospodarka komunalna (odpady komunalne, targowisko)	7
4	Oświata	2
5	Rozpatrzenie skarg	0
6	Transport (drogi, przystanki)	5
7	Porozumienia z innymi podmiotami	3
8	Strategie, programy, polityki, regulaminy	11
9	Polityka społeczna	7
10	Dzierżawa, mienie komunalne	8
11	Inne	18
	RAZEM	109

5. Uchwały w sprawie zajęcia stanowiska.

Rada Miejska podjęła Apel, zgodnie z § 25. Statutu Gminy Miejskiej Nowa Ruda (Uchwała nr 106/XVIII/11 z dnia 28 grudnia 2011 r. z późniejszymi zmianami):

- 1) Apel Nr 1/2023 z dnia 26 kwietnia 2023 r. w sprawie podjęcia działań zmierzających do poprawy dostępności usług medycznych w zakresie leczenia otwartego oraz zamkniętego dla mieszkańców Gminy Miejskiej Nowa Ruda, oraz gmin ościennych.
- 2) Apel Nr 2/2023 z dnia 29 listopada 2023 r. w sprawie podjęcia działań zmierzających do bieżącego utrzymania cieków wodnych, przepływających przez Gminę Miejską Nowa Ruda, tak by nie stwarzały zagrożenia dla ludzi i mienia w przypadku obfitych opadów atmosferycznych.

IV. Informacja o stanie realizacji strategii, polityk, programów oraz innych działań w 2023 r.

1. Strategie rozwoju.

- 1) Uchwała nr 215/XXII/16 z dnia 03 sierpnia 2016 r. w sprawie przyjęcia do realizacji **Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Miejskiej Nowa Ruda** na lata 2015-2025.
 - a) Założenia Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Miejskiej Nowa Ruda.
 - Poprawa sytuacji na rynku pracy, w tym poprzez wsparcie rozwoju przedsiębiorczości.

- Integracja i aktywizacja mieszkańców oraz budowa pozytywnego wizerunku Obszaru Rewitalizowanego
- Rozwój kapitału ludzkiego poprzez poprawę dostępności do wysokiej jakości usług społecznych sprzyjających aktywności i włączeniu społecznemu.
- Sanacja przestrzeni publicznej Obszaru Rewitalizowanego i nadanie jej funkcji integracyjno-rekreacyjnej
- Modernizacja i rozbudowa infrastruktury drogowej wraz z infrastrukturą towarzyszącą oraz poprawa dostępności komunikacyjnej Obszaru Rewitalizowanego.
- Rozwój infrastruktury społecznej Obszaru Rewitalizowanego.
- Zrównoważony rozwój Obszaru Rewitalizowanego.

b) W okresie 2021 r., w związku Lokalnym Programem Rewitalizacji Gminy Miejskiej Nowa Ruda realizowano projekty:

- Rewitalizacja terenów rekreacyjnych położonych przy ul. Fredry w mieście Nowa Ruda.

2) Uchwała nr 449/XLVIII/18 z dnia 03 sierpnia 2018 r. w sprawie przyjęcia **Strategii Rozwoju Aglomeracji Wałbrzyskiej** z perspektywą do 2030 r. Głównym założeniem strategii jest synchronizacja kierunków rozwoju Aglomeracji Wałbrzyskiej tworzonych przez 22 gminy oraz całego województwa dolnośląskiego. Strategia jest kluczowym dokumentem wyznaczającym kierunki rozwoju Aglomeracji Wałbrzyskiej we wszystkich sferach tzn. sferze społecznej, przestrzennej i gospodarczej. Określa strategiczne cele rozwoju, wytycza kierunki działania w postaci priorytetów i działań operacyjnych. Zawiera zasady i sposoby zarządzania, rozwojem w dłuższym horyzoncie czasowym określając działania, jakie należy podjąć, aby Aglomeracja mogła rozwijać się i funkcjonować. Równocześnie umożliwia ubieganie się o środki finansowe z budżetu państwa oraz Unii Europejskiej w nowej perspektywie finansowej 2021-2027.

3) Uchwała nr 476/LI/18 z dnia 31 października 2018 r. Przyjęcia **Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego południowej i zachodniej części Dolnego Śląska, zwanej „Strategia Rozwoju Sudety 2030”**.

a) Strategia zakłada budowę spójności terytorialnej na podstawie specyfiki obszaru 107-iu samorządów – gmin i powiatów subregionów wałbrzyskiego i jeleniogórskiego oraz wzmacnianie tożsamości regionu poprzez:

- Aktywizację społeczności lokalnej.
- Rewitalizacji zasobów lokalnych.
- Wspólne działania zmierzające do poprawy warunków życia mieszkańców i szybszego rozwoju. Pogłębianie integracji musi odbywać się poprzez wspólnotę celów ogniskujących się na wspólnym rozwiązywaniu problemów. Do najważniejszych należy zaliczyć: depopulację, wykluczenie komunikacyjne, zanieczyszczenie powietrza (tzw. niska emisja).

b) Realizacja strategii następuje, przede wszystkim, poprzez uczestniczenie miasta Nowa Ruda w projektach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Aglomeracji Wałbrzyskiej o charakterze regionalnym.

4) Uchwała nr 217/XXVII/20 Rady Miejskiej w Nowej Rudzie z dnia 28 października 2020 r. w sprawie przyjęcia **Strategii Rozwoju Inteligentnej Nowej Rudy do roku 2030**.

a) Strategia jest dokumentem określającym główne kierunki rozwoju w kontekście perspektywy finansowej na lata 2021-2027. Dokument zawiera syntetyczną diagnozę Gminy w obszarze społeczno-gospodarczym oraz przestrzenno-środowiskowym, a także bilans strategicznych szans i zagrożeń. Opracowanie obejmuje koncepcje funkcjonowania Gminy Miejskiej Nowa Ruda na najbliższe lata ze wskazaniem jej wizji, celów strategicznych i kierunków działań rozwojowych. Strategia Rozwoju Inteligentnej Nowej Rudy do roku 2030 daje możliwość tworzenia warunków

do rozwijania aktywności i świadomości społecznej poprzez różne formy współdziałania i jest podstawowym dokumentem długofalowej polityki lokalnej. Jej opracowanie jest niezbędne, ponieważ tworzy platformę współdziałania wszystkich zainteresowanych, w szczególności samorządu, przedsiębiorców, organizacji społecznych i oczywiście mieszkańców miasta.

b) W 2023 roku dokonano aktualizacji dokumentu, Uchwała NR 491/LXV/23 Rady Miejskiej Nowej Rudzie z dnia 6 września 2023 r. w sprawie przyjęcia zaktualizowanej Strategii Rozwoju Inteligentnej Nowej Rudy do roku 2030. Nowelizacja przepisów była główną przesłanką aktualizacji „Strategii Rozwoju Inteligentnej Nowej Rudy do roku 2030” i dotyczyła:

- Aktualizacji diagnozy w zakresie problematyki dotyczącej gospodarki wodnej. Aktualizacja strategii została poprzedzona procesem konsultacji społecznych uwzględniających Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej we Wrocławiu, Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie oraz opinią Zarządu Województwa Dolnośląskiego.
- Opracowania modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy.
- Rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie.
- Ewaluacji trafności, przewidywanej skuteczności i efektywności realizacji strategii rozwoju.

2. Ład przestrzenny.

- 1) Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Miejskiej Nowa Ruda obejmuje obszar całej gminy. Został wprowadzony uchwałą nr 25/IV/07 Rady Miejskiej w Nowej Rudzie z dnia 24 stycznia 2007 r. zmieniony Uchwałą nr 281/XXXIV/13 Rady Miejskiej w Nowej Rudzie z dnia 29 maja 2013 r. oraz Uchwałą nr 317/XXXIV/17 Rady Miejskiej w Nowej Rudzie z dnia 31 maja 2017 r. i zmieniony Uchwałą nr 283/XXXVI/21 Rady Miejskiej w Nowej Rudzie z dnia 30 czerwca 2021 r. i zmieniony Uchwałą nr 519/LXIX/23 Rady Miejskiej w Nowej Rudzie z dnia 29 listopada 2023 r.
- 2) Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Obszar Gminy Miejskiej Nowa Ruda, wg stanu na koniec 2023 roku, objęty jest 36 miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, które łącznie obejmują około 1 150 ha, co stanowi 31% powierzchni miasta.

Tabela 17: Informacje o obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

L.p.	Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022	2023
1	Decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego	10	4	5	12	7	2
2	Decyzje o warunkach zabudowy ogółem	32	46	41	32	23	29
3	Decyzje dotyczące zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej	3	2	0	1	0	4
4	Decyzje dotyczące zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	15	22	29	24	14	12
5	Decyzje dotyczące zabudowy usługowej	5	6	3	0	1	0
6	Decyzje dotyczące innej zabudowy	9	16	9	1	8	13
7	Plany zagospodarowania przestrzennego ogółem	27	28	29	30	31	36
8	Powierzchnia gminy objęta obowiązującymi planami (ha)	1 111	1 111	1 150	1 150	1 150	1 150
9	Łączna powierzchnia gruntów rolnych, dla których zmieniono w planach przeznaczenie na cele nierolnicze (ha)	53	53	53	53	53	53
10	Łączna powierzchnia gruntów leśnych, dla których zmieniono w planach przeznaczenie na cele nieleśne (ha)	10	10	10	10	10	10

11	Udział powierzchni objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w powierzchni ogółem (%)	30,00	30,00	31,00	31,00	31,00	31,00
----	--	-------	-------	-------	-------	-------	-------

3. Infrastruktura komunalna

1) Uchwała nr 199/XXV/20 Rady Miejskiej Nowa Ruda z dnia 09 września 2020 r. w sprawie **wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Miejskiej Nowa Ruda na lata 2020-2025.**

a) Zasady gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy:

- Sprzedaż lokali mieszkalnych następuje w trybie bezprzetargowym, na rzecz najemcy z 90% bonifikatą w przypadku pojedynczej sprzedaży oraz 95% bonifikatą w przypadku gdy budynek schodzi ze stanu mienia lub w drodze przetargów nieograniczonych.
- Zasobem komunalnym administruje Spółka: Noworudzkie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o. wyłoniona w przetargu ofertowym na zarządzanie i administrowanie komunalnym zasobem mieszkaniowym (umowa z dnia 06.03.2023 r.).
- Wysokość czynszu w lokalach mieszkalnych wchodzących w skład gminnego zasobu będzie podnoszona od 0% do 10% w stosunku rocznym, przy czym pierwsza podwyżka nastąpiła od dnia 1 stycznia 2023 r. Burmistrz Miasta Nowa Ruda Zarządzeniem Nr 178/2022 z dnia 14 września 2022 r. ustalił następujące stawki czynszu – lokale mieszkalne 8,10 zł/m²; lokale socjalne 1,93 zł/m².
- Stosuje się czynniki obniżające oraz podwyższające podstawową stawkę czynszu obniżki sumuje się, przy czym suma obniżek nie może przekroczyć 30%.
- Remonty lokali mieszkalnych stanowiących własność gminy są dokonywane sukcesywnie w miarę posiadanych środków finansowych w budżecie miasta. Remonty części wspólnych (dachy, klatki schodowe) w budynkach gdzie funkcjonuje wspólnota mieszkaniowa, wykonywane są z zaciągniętych kredytów, natomiast w budynkach w 100% komunalnych gmina finansuje zadania ze środków własnych.

b) Stan gminnych zasobów komunalnych na koniec 2023 wynosił:

- 1413 lokale komunalne.
- 352 budynki tworzące wspólnoty mieszkaniowe z udziałem miasta.
- 78 budynki komunalne mieszkalne.
- 1 276,80 ha co stanowi 34,4% z 3 704 ha całkowitej powierzchni administracyjnej miasta Nowa Ruda w tym:

Tabela 18: Zestawienie ilościowe gruntów według sposobu ich użytkowania, stan na koniec okresu (m²).

Lp.	Wyszczególnienie	2021	2022	2023
1	Tereny oddane w użytkowanie wieczyste	131,40	131,30	131,40
2	Tereny Skarbu Państwa będące w użytkowaniu wieczystym miasta	4,60	4,70	4,70
3	Użytki rolne	746,10	742,20	740,00
4	Lasy z zadrzewieniami	153,00	153,00	153,00
5	Drogi	144,00	144,00	144,00
6	Tereny mieszkaniowe	49,10	49,00	48,50

7	Tereny przemysłowe	3,00	3,00	3,00
8	Inne tereny zabudowane	15,00	15,00	15,00
9	Zurbanizowane tereny nie zabudowane	17,00	16,20	16,20
10	Tereny rekreacyjno sportowe	15,00	15,00	15,00
11	Użytki kopalne i nieużytki	6,00	6,00	6,00
	Razem	1 284,20	1 279,40	1 276,80

c) Zmiany w stanie zasobów komunalnych w okresie 2023 r.

- Sprzedano: 2 działki pod zabudowę mieszkaniową, 2 działki na poprawę warunków zagospodarowania, 3 działki pod zabudowę inwestycyjną.
- Sprzedano: 35 lokali mieszkalnych, w tym 29 na rzecz najemcy, a 6 w trybie przetargowym.
- Sprzedano w trybie przetargowym 1 lokal użytkowy, 3 budynki użytkowe, 1 budynek mieszkalny.
- Nabyto 1 działkę na Górze Anny - 0,0316 m² – pod wieżę widokową.
- Nabyto 2 działki w drodze zamiany (Góra Anny i ul. Kasztanowa) – o łącznej pow. 3 371 m².
- Wydzierżawiono: 526,09 ha gruntów rolnych.

- 2) Uchwała 258/XXXIII/21 z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie zatwierdzenia **wieloletniego planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowo – kanalizacyjnych** dla Gminy Miejskiej w Nowej Rudzie na lata 2021 – 2023. Plan ma zapewnić utrzymanie oraz rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej miasta, uwzględniając plany zagospodarowania przestrzennego oraz potrzeby mieszkańców.

Tabela 19: Realizacja wieloletniego planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowo – kanalizacyjnych.

Lp.	Wyszczególnienie	Plan	Wykonanie	%	Uwagi
1	Modernizacja sieci wodociągowej, Dzielnica Centrum, ul. Kolejowa 1-23 - DN 160 mm, ok 210 mb	100 000	0,00	0,00%	Planowana realizacja w 2024 r.
2	Modernizacja sieci wodociągowej rozdzielczej, Dzielnica Centrum, ul. Jeziorna 10-13 etap II - DN 110 mm, ok. 60 mb	38 000	0,00	0,00%	Planowana realizacja w 2024 r.
3	Modernizacja sieci wodociągowej, poprzez bud. komory redukcyjnej ciśnienia, Dzielnica Słupiec, ul. Kombatantów	35 000	0,00	0,00%	Planowana realizacja w 2025 r.
4	Modernizacja sieci wodociągowej, Dzielnica Słupiec, ul. Kombatantów 1-4 - DN 110 mm, ok. 100 mb	40 000	0,00	0,00%	Planowana realizacja w 2025 r.
5	Modernizacja sieci wodociągowej, Dzielnica Słupiec, ul. Nowe Zagórze w kierunku ul. Spacerowej - DN 160 mm, ok. 210 mb	60 000	0,00	0,00%	Planowana realizacja w 2025 r.
6	Modernizacja przewodów niskośrednicowych DN 32-50 mm na terenie miasta Nowa Ruda	10 000	10 390,87	103,91%	Inwestycja zakończona
7	Modernizacja sieci wodociągowej, Dzielnica Słupiec, ul. Wojska Polskiego (TARGOWISKO) (Inwestycja nie ujęta w planie wieloletnim)	0	60 126,06	-----	Inwestycja zakończona

Lp.	Wyszczególnienie	Plan	Wykonanie	%	Uwagi
8	Modernizacja sieci wodociągowej, Dzielnica Słupiec, Os. XXX-lecia - blok 8 do blok 6 (Inwestycja nie ujęta w planie wieloletnim)	0	36 812,13	-----	Inwestycja zakończona
9	Modernizacja sieci wodociągowej, Dzielnica Centrum, ul. Kościelna 25-28 - DN 225 mm, ok. 60 mb (Inwestycja ujęta w planie wieloletnim na rok 2022)	0	10 891,39	-----	Inwestycja zakończona
10	Modernizacja sieci wodociągowej, Dzielnica Centrum, ul. Kościelna 1-17 - DN 110 mm, ok. 130 mb (Inwestycja ujęta w planie wieloletnim na rok 2022)	0	62 433,03	-----	Inwestycja zakończona
11	Modernizacja sieci wodociągowej rozdzielczej, Dzielnica Centrum, Plac Matejki (Inwestycja nie ujęta w planie wieloletnim)	0	11 791,52	-----	Inwestycja zakończona
12	Modernizacja sieci wodociągowej, Dzielnica Słupiec, ul. Kasztanowa (Inwestycja nie ujęta w planie wieloletnim)	0	9 480,94	-----	Inwestycja zakończona
	RAZEM – działania modernizacyjne	283 000	201 925,94	71,35%	
13	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej Dzielnica Centrum, ul. Kościelna 23-23a - DN 160 mm, ok.45 mb	0	22 082,27	0,00%	Realizacja zaplanowana w 2023r.
14	Wykonanie studni wierconej nr 3 ujęcie Dzikowiec - Podlesie (ujęcie dostarcza wodę do dzielnicy Słupiec) Zakończono odwiert studni głębinowej z za-filtrowaniem rur studziennych. Realizacja z pożyczki NFOŚiGW w Warszawie.	230 000	447 188,20	194,43%	Końcowa realizacja w 2024r.
15	Budowa sieci wodociągowej, Dzielnica Słupiec, ul. Szybowa, etap I - DN 225 mm, ok. 500 mb	150 000	152 601,30	101,73%	Końcowa realizacja w 2024r.
16	Budowa sieci wodociągowej, Dzielnica Drogosław, ul. Jawornik - Etap III , DN 110 mm	20 000	2 594,03	12,97%	Realizacja zaplanowana w 2027r.
	RAZEM – rozbudowa infrastruktury	400 000	624 465,80	156,12%	
	OGÓŁEM	683 000	826 391,74	120,99%	

4. Polityka społeczna.

- 1) Uchwała nr 193/XIX/16 Rady Miejskiej w Nowej Rudzie z dnia 25 maja 2016 r. w sprawie wprowadzenia na terenie miasta Nowa Ruda programu z zakresu polityki społecznej „Aktywni Seniorzy” program skierowany jest do osób, które ukończyły 60 lat i zamieszkują na terenie Gminy Nowa Ruda.
 - a) Celem programu jest, podniesienie aktywności i sprawności grupy seniorów poprzez stworzenie za pomocą systemu ulg, przyjaznej seniorom przestrzeni miejskiej, między innymi zwiększenie dostępności do usług sfery społecznej, zachęcenie do uczestnictwa w wydarzeniach kulturalnych, sportowych i edukacyjnych oraz kształtowanie pozytywnego wizerunku noworudzkich seniorów, oraz szerszego włączenia we wszystkie formy aktywności społeczności lokalnej.
 - b) Do końca 2023 r. wydano **397** kart, które umożliwiają korzystanie z usług samorządowych instytucji kultury, obiektów sportowych oraz 19 innych podmiotów.

- 2) Uchwała nr 233/XXIX/20 z 30 grudnia 2020 r. w sprawie **Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2021** określa kierunki działań podejmowanych przez miasto w związku z przeciwdziałaniem problemom społecznym wynikającym z alkoholizmu i narkomanii.
- a) Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem.:
- W Miejsko–Gminnym Punkcie Konsultacyjno-Interwencyjnym **“Pierwszy Kontakt”**, prowadzona była, przez certyfikowanego specjalistę, psychoterapia indywidualna i grupowa w zakresie uzależnienia, współuzależnienia i przemocy w rodzinie. Ze środków pochodzących z budżetu Miasta Nowa Ruda, sfinansowana została realizacja 550 godzin zajęć terapeutycznych, z których skorzystała grupa 499 klientów,
 - Wychodząc naprzeciw potrzebom mieszkańców naszego miasta, od stycznia 2011 r., prowadzone są przez specjalistę do spraw narkomanii, dyżury dla osób uzależnionych lub zagrożonych uzależnieniem i ich rodzin. Konsultacje odbywały się trzy razy w miesiącu, w wymiarze po 4 godziny. Dyżury były pełnione w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej, w sumie przeprowadzono 54 spotkania terapeutyczne, indywidualne i rodzinne dla 15 osób. Większość ze zgłaszających się klientów miała problemy ze skutkami używania, nadużywania i uzależnienia od substancji psychoaktywnych, takich jak marihuana, amfetamina, mefedron, dopalacze i nikotyna.
- b) Zwiększanie skuteczności zapobiegania negatywnym następstwom uzależnień, w szczególności przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, oraz ich usuwanie.
- W Miejsko–Gminnym Punkcie Konsultacyjno-Interwencyjnym **“Pierwszy Kontakt”**, prowadzone było poradnictwo psychologiczne, socjalne i prawne w zakresie ochrony rodzin dotkniętych uzależnieniem i przemocą. W punkcie udzielano także informacji o możliwościach prawnych dotyczących przemocy w rodzinie, na temat współuzależnienia oraz pomagano w pisaniu wniosków do Prokuratury i Sądu, dotyczących znęcania się, oraz pozwów o alimenty i rozwód. Łącznie w tym zakresie udzielono 238 informacji, napisano 49 wniosków do Prokuratury i pozwów do Sądu. Prowadzone również było poradnictwo w zakresie choroby alkoholowej i możliwościach leczenia odwykowego, w tej sprawie udzielonych zostało 467 porad, a 43 osoby zmotywowane zostały do podjęcia leczenia. Ze środków pochodzących z budżetu Miasta Nowa Ruda, sfinansowano 559 godzin dyżurów w Punkcie. Przy punkcie działał również telefon zaufania dla osób uzależnionych, współuzależnionych oraz dotkniętych przemocą, przy którego użyciu przeprowadzono 439 rozmów.
 - Ze środków pochodzących z budżetu Miasta Nowa Ruda, sfinansowano wydanie 37 opinii biegłych sądowych w zakresie uzależnienia od alkoholu.
- c) Zmniejszanie zagrożenia występowania uzależnień wśród dzieci i młodzieży.
- Straż Miejska prowadziła w noworudzkich szkołach podstawowych projekt „Straż Miejska nie tylko dzieciom”, w którym uczestniczyło 100 uczniów klas młodszych. Dla dzieci zakupione zostały odblaski i książeczki.
 - Dofinansowano realizację projektu „Kolorowe Podwórka”, którego realizatorem było Noworudzkie Stowarzyszenie Pro Publico Bono. Rezultatem zadania było zagospodarowanie dwóch podwórek w dzielnicach Centrum i Słupiec przez grupę uczniów i ich rodziców.

- Przekazana została dotacja dla Noworudzkiego Stowarzyszenia „Czterolistna Koniczynka” na realizację projektu „Wychowanie przez zwiedzanie”, w ramach którego zorganizowano cykl wycieczek edukacyjnych dla 230 uczniów.
- Od stycznia do czerwca i od września do grudnia, we wszystkich szkołach miejskich, dofinansowana została realizacja Szkolnych Programów Profilaktycznych, w ramach których prowadzone były różnorodne formy działań wychowawczych i profilaktycznych, z których korzystała grupa około 1 000 uczniów.
- W Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 1 odbyło się zimowisko dla 30 uczniów.
- Noworudzkie Stowarzyszenie Pro Publico Bono w czasie ferii prowadziło zajęcia profilaktyczne i wychowawcze dla 60 dzieci.
- Centrum Turystyczno-Sportowe na swoich obiektach przygotowało dla grupy 20 dzieci „Półkolonie Zimowe 2023”.
- Zgromadzenie Córek Maryi Wspomożycielki ss. SALEZJANKI zorganizowały „Radosne Ferie – Kraina Łodu” dla 45 dzieci.
- Na terenie Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 1 zorganizowana została „Półkolonia letnia – Bądź sobą” dla 30 uczniów.
- Noworudzkie Stowarzyszenie Pro Publico Bono zajęło się „Organizacją zajęć profilaktycznych i wypoczynku dla dzieci i młodzieży z Nowej Rudy w czasie wakacji”, z których skorzystało 120 osób.
- Centrum Turystyczno-Sportowe na swoich obiektach przygotowało dla grupy 60 dzieci „Półkolonie letnie 2023”.
- Klub Sportowy „Piast” Nowa Ruda, w ramach programu „Wybieram sport”, w czasie wakacji zorganizował obóz dochodzeniowy dla 60 zawodników.
- Zgromadzenie Córek Maryi Wspomożycielki ss. SALEZJANKI zorganizowały Oratoryjne półkolonie salezjańskie - „Latające brzdące” dla 45 dzieci.
- Miejski Ośrodek Kultury zorganizował dla grupy 33 uczestników, wyjazd na Węgry na Festiwal tańca folklorystycznego.
- Przez cały rok, w siedmiu organizacjach sportowych, prowadzone były w czasie wolnym od nauki zajęcia rekreacyjno-sportowe dla dzieci i młodzieży szkolnej, będące elementem programu wychowawczego „Wybieram sport”. We wszystkich klubach w zajęciach tych uczestniczyło około 500 osób.
- Dofinansowano realizację, przez Noworudzkie Stowarzyszenie Pro Publico Bono, programu pn. „Wolontariat – Pomaganie wzmacnia”, który polegał na organizacji 2 spotkań integracyjno-szkoleniowych oraz wycieczki turystycznej dla członków szkolnych klubów wolontariusza. Zakupione zostały również koszulki promujące ideę wolontariatu. Łącznie w projekcie tym uczestniczyła grupa 75 wolontariuszy.
- Noworudzkie Stowarzyszenie Pro Publico Bono, w ramach projektu „Kształtujemy siebie i dbamy o środowisko” przez cały rok organizowało raz w tygodniu spotkania, dla grupy 10 dzieci i młodzieży z Ekoklubu. Zorganizowano również kilka wydarzeń edukacyjnych w szkołach podstawowych i przedszkolach dla około 90 dzieci, a także kilka wycieczek.
- W dzielnicach Słupiec i Drogosław, codziennie w godzinach popołudniowych, a w dzielnicy Centrum trzy razy w tygodniu, działały świetlice opiekuńczo-wychowawcze, w których realizowane były programy profilaktyczne i wychowawcze oraz prowadzone było dożywianie dzieci. Łącznie działaniami świetlic objęta była grupa ponad 60 dzieci.

- Zgromadzenie Córek Maryi Wspomożycielki ss. SALEZJANKI prowadziły w soboty „Oratorium dziecięco-młodzieżowe” dla 60 dzieci.
- Noworudzkie Stowarzyszenie Pro Publico Bono, od stycznia do grudnia, prowadziło program, Młodzieżowa Grupa Wsparcia. Zainteresowane osoby uczestniczyły w warsztatach i programach profilaktycznych. Uczestnikami projektu była grupa noworudzkiej młodzieży (od 15 do 26 osób).
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizował projekt „Bądź dobrym rodzicem”, z którego skorzystało 13 osób.

d) Zwiększanie aktywności lokalnej społeczności w sferze profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.

- W ramach projektu „Więcej radości? Życie w trzeźwości”, którego wykonawcą było Noworudzkie Centrum Geriatryczne „Senior” S.C, zorganizowano dla 5 osób, ze środowisk dotkniętych problemem uzależnień i przemocy, zajęcia z psychoterapeutą oraz terapię zajęciową.
- Rada Seniorów Miasta Nowa Ruda uczestniczyła w organizacji projektów „Masz wybór” oraz „Moja osobowość i jej rozwój”, w których uczestniczyli seniorzy z Nowej Rudy.
- Dofinansowano wyjazd integracyjny dla grupy 20 osób z niepełnosprawnościami, w ramach projektu „Razem przez Polskę”, którego realizatorem było Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych „Nasza Nadzieja”.

e) Podniesienie skuteczności egzekwowania przestrzegania przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych prowadziła działania mające na celu doprowadzenie do objęcia leczeniem odwykowym osób uzależnionych oraz pomoc ich rodzinom. W 2023 roku do Komisji wpłynęło 29 nowych wniosków w sprawie objęcia leczeniem odwykowym. Na 27 odbytych posiedzeniach, MKRPA przeprowadziła 18 rozmów interwencyjno-motywujących z osobami nadużywającymi alkoholu oraz 2 z członkami rodzin osób z problemem alkoholowym, a na badanie przez biegłego skierowanych zostało 26 osób. W stosunku do 22 osób Komisja podjęła czynności zmierzające do orzeczenia przez Sąd obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu.

3) Uchwała nr 273/XXXV/21 z dnia 26 maja 2021 r. w sprawie przyjęcia **Gminnego Programu Wspierania Rodziny** na lata 2021-2023.

a) Program ma na celu wzmocnienie roli, funkcji i wartości rodziny poprzez tworzenie rodzinom przyjaznych warunków do funkcjonowania i rozwoju osiągnąć poprzez:

- Zapewnienie rodzinom stabilizacji i poczucia bezpieczeństwa socjalnego.
- Podejmowanie działań interdyscyplinarnych mających na celu zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych w rodzinach oraz rozwiązywaniu już istniejących.
- Wspieranie prawidłowego funkcjonowania rodziny i wypełniania przez nią ról opiekuńczo-wychowawczych.
- Zapewnienie pobytu w pieczy zastępczej, objęcie opieką dziecka poza rodziną biologiczną.
- Wspieranie działalności podmiotów realizujących zadania na rzecz rodziny, wsparcie kadry.

b) Zadania wynikające z uchwały są realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowej Rudzie, który wspiera według ustalonych kryteriów, konkretne jednostki i rodziny. Realizację programu w roku 2023 obrazują poniższe dane:

- Liczba rodzin objętych pomocą społeczną wyniosła 455 dla 756 osób. W podziale na gospodarstwa domowe było: 306 gospodarstw domowych jednoosobowych, 68 gospodarstw domowych dwuosobowych, 40 gospodarstw domowych trzyosobowych, 21 gospodarstw domowych czterosobowych, 12 gospodarstw domowych pięciosobowych, 8 gospodarstw domowych liczących 6 i więcej osób. Procentowy udział osób objętych świadczeniami z ustawy o pomocy społecznej w stosunku do ogółu ludności miasta wyniósł: 3,82%.
- Z usług asystenta rodziny skorzystało 14 rodzin, w tym: zobowiązanych przez sąd - brak. Asystent zakończył pracę z 5 rodzinami ze względu na: zaprzestanie współpracy przez rodzinę – 2 rodziny; osiągnięcie celu – 2 rodzina; brak efektu – 1 rodzina.
- Objęto pieczę zastępczą 96 dzieci, na co przeznaczono z budżetu miasta kwotę 827 717 zł, w tym: 61 dzieci umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej, 35 dzieci umieszczone w instytucjonalnej pieczy zastępczej.
- Wypłacono dla 245 osób/rodzin dodatki mieszkaniowe na kwotę 674 179,- zł.
- Udzielono pomocy materialnej o charakterze socjalnym w postaci 109 stypendiów szkolnych dla 71 uczniów na kwotę 97 892 - zł.
- Wypłacono dla 32 rodzin świadczenia wychowawcze oraz dodatek dyferencyjny dla 41 dzieci, na kwotę 91 032- zł.

4) Świadczenia pomocy społecznej

Tabela 20: Świadczenia pomocy społecznej w roku 2023.

Rodzaj świadczenia	Liczba osób, którym przyznano świadczenia	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń
Zasiłki stałe	114	1 093	647 403
Zasiłki celowe i w naturze	190	399	102 393
Zasiłki okresowe	204	1066	354 798
Usługi opiekuńcze	125	17176	480 323
Specjalistyczne usługi opiekuńcze	1	144	10 080
Program dożywianie /zasiłek celowy/	273	1 179	412 224
Program dożywianie /posiłek/	138	17 189	170 736
Odpłatność gminy za pobyt w domu pomocy społ.	95	811	3 369 055
Składka zdrowotna	133	1 163	64 005

– Świadczenia rodzinne i świadczenia z funduszu alimentacyjnego

Tabela 21: Zasiłki oraz świadczenia dla rodzin.

Rodzaj świadczenia	Liczba osób /rodzin i dzieci upraw. do pobierania świadczeń	Kwota
Zasiłki rodzinne dla dzieci	607	605 293
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	39	39 000
Specjalny zasiłek opiekuńczy dla rodzin	0	0
Świadczenie pielęgnacyjne dla rodzin	108	2 738 930
Zasiłek dla opiekuna dla rodzin	1	4 660
Świadczenie rodzicielskie dla rodzin	53	281 061
Świadczenia z funduszu alimentacyjnego dla dzieci	184 / 122 rodziny/	810 086
Zasiłki pielęgnacyjne, w tym:	567	1 306 264

Rodzaj świadczenia	Liczba osób /rodzin i dzieci upraw. do pobierania świadczeń	Kwota
Zasiłki pielęgnacyjne dla dzieci poniżej 16 roku życia	139	
Zasiłki pielęgnacyjne dla osób powyżej 16 roku życia ze znacznym stopniem niepełnosprawności	196	
Zasiłki pielęgnacyjne dla osób powyżej 16 roku życia z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności	189	
Zasiłki pielęgnacyjne dla osób z tytułu ukończenia 75 roku życia	43	

5) Uchwała nr 272/XXXV/21 z 26 maja 2021 r. w sprawie przyjęcia **Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Miejskiej Nowa Ruda** na lata 2021 – 2025.

a) Celem niniejszego programu jest przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie poprzez działania prewencyjne, profilaktyczne, edukacyjne i wspierające, a mianowicie:

- Ochrona i pomoc osobom/ rodzinom dotkniętym przemocą w rodzinie
- Podniesienie kompetencji służ i przedstawicieli osób realizujących działania z zakresu problematyki przemocy w rodzinie.
- Zwiększenie świadomości społeczności lokalnej w sprawie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

b) Realizując program w roku 2023:

- Odbyły się 4 posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego; powołano 36 zespołów roboczych oraz 15 grup diagnostyczno-pomocowych, które odbyły 108 posiedzeń.
- Ogółem w 2023 roku prowadzonych było 64 procedury „Niebieskiej Karty”, w tym: 49 procedur zostało uruchomionych w 2023 r., 15 procedur zostało uruchomionych w 2022 r. i kontynuowanych w 2023 r.
- Zakończono procedurę „Niebieskiej karty” z uwagi na: ustanie przemocy po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy w 21 przypadkach, rozstrzygnięcie o braku zasadności podejmowanych działań – 14 przypadkach.
- W ramach procedury "Niebieskiej Karty" objęto działaniami 107 osób w tym 22 osoby doświadczające przemocy.
- Udzielono pomocy psychologicznej dla osób doświadczających przemocy domowej w ilości 147 godzin.
- Wszystkim osobom pokrzywdzonym udzielono pomocy prawnej w zależności od potrzeb.
- Zespół Interdyscyplinarny w 6 przypadkach skierował wniosek o leczenie przeciwalkoholowe osób stosujących przemoc domową do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Nowej Rudzie.
- Komisariat Policji w Nowej Rudzie, w 9 przypadkach, wydał wskazanemu sprawcy nakaz opuszczenia mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia.
- Prokuratura Rejonowa w Kłodzku, w 2 przypadkach, wydała nakaz opuszczenia mieszkania osobie wskazanej jako sprawca przemocy.
- Sąd Rejonowy, w 3 przypadkach, wydał postanowienie o opuszczeniu mieszkania przez sprawcę przemocy domowej z powodu stosowania przemocy.
- Małoletnie dzieci, w 7 przypadkach, wskazane jako doświadczające przemocy zostały zabezpieczone w placówce opiekuńczo-wychowawczej i rodzinie zastępczej.

- Złożono zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa znęcania w KP Nowa Ruda, jeden przypadek.
- Osoby zależne i małoletnie kontynuujące naukę zostały objęte pomocą pedagogiczną.
- Policja kontrolowała zachowanie sprawców w miejscu zamieszkania, we wszystkich przypadkach.
- Osoby wskazane jako stosujące przemoc brały udział w programie korekcyjno -edukacyjnym dla osób stosujących przemoc - dwa przypadki.
- Przeprowadzano rozmowy o charakterze ostrzegawczym i uświadamiającym ze sprawcami przemocy, proponowano udział w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową.
- Członkowie zespołów roboczych i grup diagnostyczno-pomocowych oraz psycholożka byli przesłuchiwani na KP w Nowej Rudzie w charakterze świadków w toczących się postępowaniach przygotowawczych.
- Systematycznie przeprowadzano rozmowy o charakterze wspierającym z osobami doznającymi przemocy, monitorowano ich sytuację.
- Utrzymywano systematyczny kontakt z osobami doznającymi przemocy.
- Osoby i rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji finansowej otrzymały wsparcie finansowe z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowej Rudzie.

6) Uchwała nr 27/III/18 Rady Miejskiej w Nowej Rudzie z dnia 28 grudnia 2018 r. w sprawie przyjęcia wieloletniego programu osłonowego w zakresie dożywiania „**Posiłek w szkole i w domu**” na lata 2019-2023.

a) Program osłonowy ma na celu ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji, bez wydania decyzji administracyjnej przyznającej posiłek oraz bez przeprowadzenia wywiadu środowiskowego. Zapewnienie posiłku dzieciom, uczniom i młodzieży, przyczynia się do poprawy ich stanu zdrowia, poziomu życia rodzin, oraz kształtuje właściwe nawyki żywieniowe.

b) Koszt programu w roku 2023 wyniósł 594 800 zł. w tym: dotacja z budżetu państwa w wysokości 367 586,-zł. (61,8% kosztów) oraz środki własne gminy w wysokości 227 214,- zł. (38,2% kosztów).

c) Realizując program w 2023 roku udzielono pomocy w formie:

- Zasiłków celowych dla 282 rodzin na kwotę 397 907 zł.
- Posiłków na kwotę 196 893 zł. dla 133 osób, w tym: 55 osób dorosłych (ilość posiłków: 8 082), 42 uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych (ilość posiłków: 5 207), 36 dzieci w wieku przedszkolnym (ilość posiłków: 3 124).

7) Uchwała nr 363/XLVI/22 Rady Miejskiej w Nowej Rudzie z dnia 30 marca 2022 r. w sprawie przyjęcia „**Programu Osłonowego Korpus Wsparcia Seniora**” na rok 2023 na terenie Gminy Miejskiej Nowa Ruda

a) Program osłonowy, poprzez zakup obsługi systemu do opieki na odległość do tzw. opasek bezpieczeństwa, przyczynił się do poszerzenia oferty skierowanej na rzecz osób starszych, jak również do podwyższenia standardów usług skierowanych do osób starszych.

b) Realizując program, wsparciem objęto 61 seniorów, dla których opłacono 575-miesięcznych abonamentów, wydatkując na ten cel kwotę 23 000 zł.

- 8) Realizacja zadań na rzecz pomocy obywatelom Ukrainy
- a) Pomoc w postaci jednorazowego świadczenia pieniężnego w wysokości 300 zł na osobę. W roku 2023 wypłacono 19 świadczeń jednorazowego świadczenia pieniężnego w wysokości 300 zł na osobę w łącznej kwocie 5 700 zł.
 - b) Pomoc w postaci świadczenia pieniężnego z tytułu zakwaterowania i wyżywienia obywatela Ukrainy dla 7 obywateli Ukrainy na kwotę 30 200 zł.
- 9) Obsługa rządowych programów ośłonowych i realizacja dodatków ośłonowych.
- a) Dodatek elektryczny dla 126 osób na łączną kwotę 150 000zł.
 - b) Dodatek z tytułu refundacji podatku VAT dla 6 rodzin na łączną kwotę 2 336 zł.
 - c) Dodatek na inne źródła ciepła dla 16 osób/rodzin na łączną kwotę 35 000 zł.
- 10) Uchwała nr 414/LV/22 z dnia 30 listopada 2022 w sprawie **Programu Współpracy Miasta Nowa Ruda z organizacjami pozarządowymi** w 2023 roku określa zasady oceny wniosków podmiotów ubiegających się o dotacje z budżetu miasta – pod kątem ich zbieżności z zadaniami realizowanymi przez miasto.

Tabela 22: Zadania miasta realizowane przez organizacje pozarządowe.

Lp.	Podmiot	Zadanie	Kwota
1	Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych „Nasza Nadzieja”	Prowadzenie Miejskiego Środowiskowego Domu Samopomocy w Nowej Rudzie ul. Spacerowa 4	861 013,00
2	Caritas Diecezji Świdnickiej	Prowadzenie jadalni w 2023 r.	55 000,00
3	Federacja Konsumentów	Ochrona praw konsumentów w 2023 r.	7 997,00
4	Stowarzyszenie AMAZONKI KINESIO	Organizacja rehabilitacji fizycznej i psychicznej kobiet po zabiegu mastektomii	14 000,00
5	Międzyszkolny Związek Sportowy	Organizacja zajęć z zakresu kultury fizycznej i sportu w 2023 roku	25 000,00
6	Klub Sportowy „Piast” Nowa Ruda	Udział młodzieży z Nowej Rudy w treningach i zawodach akrobatyki w 2023r.	7 600,00
7	Klub Sportowy „Piast” Nowa Ruda	Udział młodzieży z Nowej Rudy w treningach i zawodach łuczniczych w 2023r.	15 500,00
8	Klub Sportowy „Piast” Nowa Ruda	Udział młodzieży z Nowej Rudy w treningach i zawodach narciarstwa alpejskiego w 2023 r.	4 500,00
9	Klub Sportowy PIAST Nowa Ruda, z siedzibą w Nowej Rudzie ul. Sportowa 1a, 57 – 400 Nowa Ruda	Udział młodzieży z Nowej Rudy w treningach i rozgrywkach piłki nożnej w 2023 r.	183 100,00
10	Klub Sportowy „Piast” Nowa Ruda	Udział młodzieży z Nowej Rudy w treningach i zawodach sztuk walki w 2023r.	330,00
11	Klub Sportowy „Piast” Nowa Ruda	Udział młodzieży z Nowej Rudy w treningach i zawodach pływackich w 2023r.	3 300,00
12	Klub Sportowy „Piast” Nowa Ruda	Udział młodzieży z Nowej Rudy w treningach i zawodach jeździeckich w 2023r.	10 000,00
13	Klub Sportowy „Piast” Nowa Ruda	Udział młodzieży z Nowej Rudy w treningach trekkingu i wspinaczki w 2023r.	3 000,00
14	Stowarzyszenie Lokalne Salezjańskiej Organizacji Sportowej SL SALOS	Siatkówka dziewcząt	17 000,00
15	Uczniowski Klub Sportowy CENTRUM	Udział młodzieży z Nowej Rudy w treningach i wyścigach kolarskich w 2023 roku	29 000,00

Lp.	Podmiot	Zadanie	Kwota
16	Uczniowski Klub Sportowy Akademia Piłkarska PIAST	Organizacja zajęć z zakresu kultury fizycznej i sportu w 2023 roku	14 000,00
17	Klub Taekwon – do ITF Nowa Ruda	Organizacja zajęć sportowych Taekwon – do ITF i Taekwondo KIDS	15 000,00
18	Noworudzkie Stowarzyszenie Pro Publico Bono	Prowadzenie środowiskowej świetlicy opiekuńczo-wychowawczej w dzielnicy Słupiec	51 835,00
19	Noworudzkie Stowarzyszenie Pro Publico Bono	Organizacja zajęć dla młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym	7 500,00
20	Noworudzkie Stowarzyszenie Pro Publico Bono	Kształtujemy siebie i dbamy o środowisko	7 090,00
21	Noworudzkie Stowarzyszenie Pro Publico Bono	Promocja wolontariatu - pomaganie wzmacnia	6 500,00
22	Noworudzkie Stowarzyszenie Pro Publico Bono	Organizacja zajęć profilaktycznych i wypoczynku dla dzieci i młodzieży z Nowej Rudy w czasie wakacji	27 000,00
23	Klub Sportowy „Piast” Nowa Ruda	Obóz dochodzeniowy dla młodzieży w ramach programu „Wybieram sport”	7 000,00
24	Zgromadzenie Córek Maryi Wspomożycielki (ss. SALEZJANKI)	Radosne Ferie – Kraina Lodu	8 550,00
25	Noworudzkie Stowarzyszenie Pro Publico Bono	Kolorowe podwórka	5 870,00
26	Noworudzkie stowarzyszenie „Czterolistna Konieczynka”	Wychowanie przez zwiedzanie	6 500,00
27	Stowarzyszenie Komitet Obywatelski Ziemi Kłodzkiej	„ Organizacja XX Ogólnopolskiego Turnieju Wiedzy „Pierwsza Pomoc”	6 000,00
28	Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych „Nasza Nadzieja”	Prowadzenie Środowiskowej Świetlicy opiekuńczo - wychowawczej w dzielnicy Centrum	31 000,00
29	Noworudzkie Stowarzyszenie Pro Publico Bono	Organizacja zajęć profilaktycznych i wypoczynku dla dzieci i młodzieży z Nowej Rudy w czasie ferii zimowych	16 000,00
30	Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych „Nasza Nadzieja”	Razem poznajemy Polskę	15 000,00
31	Zgromadzenie Córek Maryi Wspomożycielki (ss. SALEZJANKI)	Oratorium dziecięco - młodzieżowe	19 500,00
32	Zgromadzenie Córek Maryi Wspomożycielki (ss. SALEZJANKI)	Oratoryjne półkolonie salezjańskie - „Latające brzdące”	25 000,00
33	Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych „Nasza Nadzieja”	Prowadzenie Środowiskowej Świetlicy opiekuńczo - wychowawczej w dzielnicy Centrum	31 000,00
	RAZEM		1 536 685,00

5. Środowisko naturalne.

1) Działania wynikające z przepisów prawa

Tabela 23: Zestawienie działań prawnych podjętych na podstawie przepisów o ochronie środowiska.

L.p.	Wyszczególnienie	2021	2022	2023
1	Wnioski złożone w sprawie zamiaru usunięcia drzew	41	82	79
2	Wnioski skierowane do Starosty Powiatu w sprawie usunięcia drzew	23	35	22
3	Decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach w związku z uzyskaniem zgody na realizację przedsięwzięcia	0	3	3

- 2) Obsługa Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków. Zgodnie z art. 27g ustawą z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków Właściciel lub zarządca budynku, lub lokalu składa do burmistrza miasta deklarację o źródłach ciepła, lub źródłach spalania paliw. Informacje te są gromadzone w Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków. Inwentaryzacja źródeł ogrzewania została rozpoczęta 01 lipca 2021 r. Zgodnie z informacjami ze strony <https://ceeb.gov.pl/> poziom zaawansowania dla miasta Nowa Ruda wynosi 81%, złożonych w systemie zostało 2 726 deklaracji o źródłach ciepła. Liczba punktów adresowych z PRG w gminie wynosi 2 929, a liczba punktów adresowych zgodnych z PRG z co najmniej 1 złożoną deklaracją – 2 394. Obecnie trwa weryfikacja złożonych deklaracji i dalsza inwentaryzacja nieruchomości, dla których nie złożono deklaracji o źródle ciepła.

Tabela 24: Źródła ogrzewania wg Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków na koniec okresu.

LP	Wyszczególnienie	2022	2023
1	Kocioł na paliwo stałe (węgiel, pellet, drewno)	4 213	6 079
2	Kocioł na gaz	1 062	1 874
3	Kocioł na olej	77	68
4	Ogrzewanie elektryczne	1 088	1 436
5	Pompa ciepła	171	191
6	Kolektory słoneczne	110	225
7	Miejska sieć ciepłownicza	125	151
	RAZEM (34,4% stanowią deklaracje z więcej niż 1 źródłem ciepła)	6 846	10 024

- 3) Uchwała nr 377/XLI/17 z 28 grudnia 2017 r. w sprawie przyjęcia **Programu Ochrony Środowiska** dla Miasta Nowa Ruda na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2025 wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko.

- a) Celem programu jest ocena stanu środowiska poprzez jego analizę, identyfikację problemów i zagrożeń oraz sformułowanie wniosków pozwalających na podjęcie działań zmierzających do poprawy lub utrzymania jego formy w stanie nie pogorszonego na terenie Miasta Nowa Ruda.
- b) Poprawa jakości powietrza w mieście na podstawie strategii niskoemisyjnej i odnawialne źródła energii. W Nowej Rudzie w ostatnich latach występowały przekroczenia dopuszczalnych norm jakości powietrza - w tym dla pyłu zawieszonego PM10 oraz benzo(a)pirenu. Obserwowano przekroczenia stężenia średniorocznego pyłu zawieszonego PM10 oraz benzo(a)pirenu, a także przekroczenia dopuszczalnej liczby dni (35 dni) z przekroczeniami normy średniodobowej pyłu zawieszonego PM10. Przyczynia się do tego położenie geograficzne. Nowa Ruda usytuowana jest w kotlinie górskiej i w Obniżeniu Noworudzkim. Taka lokalizacja utrudnia wentylowanie miasta oraz sprzyja występowaniu koncentracji zanieczyszczeń. W efekcie w obszarze Nowej Rudy

występują zjawiska meteorologiczne niekorzystne dla jakości powietrza, w tym inwersja temperatury polegająca na wzroście temperatury powietrza wraz z wysokością, przez co blokowane jest pionowe mieszanie się powietrza w atmosferze. Niska emisja w Nowej Rudzie pochodzi ze spalania paliw stałych, często o niskiej jakości w lokalnych kotłowniach węglowych i licznych nisko sprawnych indywidualnych paleniskach węglowych.

- c) Pomiary pyłu zawieszonego PM₁₀ za rok 2023 wykazały w Nowej Rudzie stężenie średnioroczne wynoszące 32 µg/m³ (79% normy) oraz 56 dni z przekroczeniami normy 24-godzinnej (przy wartości docelowej 35 dni). Najwyższe stężenia 24-godzinne pyłu zawieszonego PM₁₀ rejestrowane były na stacji pomiarowej w **styczniu, lutym, marcu** oraz **grudniu**. Dla B(a)P odnotowano w Nowej Rudzie w roku 2023 4 - krotne przekroczenie wartości docelowej (stężenie średnioroczne wyniosło 4 ng/m³, przy wartości docelowej wynoszącej 1 ng/m³). Odnotować należy znaczną poprawę jakości powietrza na podstawie wskazanych pomiarów. Liczba dni z przekroczeniem normy średniodobowej dla pyłu zawieszonego PM₁₀ spadła o 39 dni (spadek liczby dni o 41%). Stężenie średnioroczne benzo(a)pirenu spadło w stosunku do roku 2022 o 55,56%. Wartość stężenia średniorocznego pyłu zawieszonego PM₁₀ znajduje się w wartości docelowej i również w odniesieniu do roku 2022 została obniżona.

Tabela 25: Wartości wskaźników jakości powietrza w latach 2017 – 2023.

L.p.	Wskaźniki	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Wartość docelowa
1	Ilość dni z przekroczeniami normy średniodobowej pyłu zawieszonego PM ₁₀	102	107	78	75	95	95	56	35 dni
2	Stężenie średnioroczne pyłu zawieszonego PM ₁₀	48,3	43	40	36	41	38	32	40 µg/m ³
3	Stężenie średnioroczne benzo(a)pirenu B(a)P w punkcie pomiarowym na terenie miasta (ng/m ³)	15,9	11	8	11	15	9	4	1 ng/m ³

- d) Ochrona mieszkańców miasta przed hałasem

- Montaż spowalniaczy drogowych.
- Promowanie transportu rowerowego: budowa oraz wyznaczanie ścieżek rowerowych.

- e) Gospodarka odpadami oraz zapobieganie powstawaniu odpadów.

- Kampanie i akcje informacyjne dotyczące szkodliwości spalania odpadów w domowych paleniskach oraz nielegalnego pozbywania się odpadów.
- Edukacja ekologiczna dzieci i młodzieży – patronat nad konkursem ekologicznym organizowanym przez NUK Sp. z o. o. z/s w Nowej Rudzie; organizacja święta drzewa z udziałem dzieci i młodzieży na terenie miasta; organizacja akcji sprzątania świata, edukacja w szkołach – prowadzenie lekcji dot. ochrona środowiska, organizacja Dnia Ziemi, wspólne warsztaty ekologiczne z Nadleśnictwem Jugów.
- Sukcesywne usuwanie i unieszkodliwianie odpadów zawierających azbest. Aktualizacja Bazy azbestowej. W roku 2023 zrealizowano zadanie pn. „Usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Miejskiej Nowa Ruda w roku 2023”, w ramach którego uzyskano efekt ekologiczny w postaci unieszkodliwienia 10,420 Mg wyrobów zawierających azbest – usunięto je z 5 lokalizacji. Całkowity koszt realizacji zadania wyniósł 14 601,95 zł. Przedmiotowe zadanie zrealizowano na podstawie porozumienia z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu. Kwota dofinansowania

wyniosła 7 294,00 zł. Zgodnie z art. 162 ust. 6 ustawy Prawo Ochrony Środowiska w dniu 15.03.2024 r. złożono, informację o rodzaju, ilości i miejscach występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego za rok 2023 r. z której wynika, że na terenie Gminy Miejskiej Nowa Ruda znajduje się 466,7290 Mg. [w/w substancji](#).

- Złożono Sprawozdanie za rok 2023 do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego dot. działań w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów.

Tabela 26: Informacja o działaniach w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów na terenie miasta za rok 2023.

L.p.	Nazwa działania	Ocena efektywności
1	Kontrola selektywnego zbierania odpadów komunalnych	- Ilość skontrolowanych nieruchomości – 351. - Ilość nieprawidłowości – 0. - Ilość decyzji naliczających opłatę podwyższoną – 34.
2	Preferencyjna stawka – ulga dla kompostujących bioodpady	- Ilość kompostowników – 709 - Masa zebranych bioodpadów u źródła – 475,8769 Mg.
3	Edukacja ekologiczna - spektakle	4 spektakle ekologiczne dla przedszkolaków i uczniów klas I-III, ilość osób biorących udział – 713.
4	Edukacja ekologiczna – akcja sprzątnięcia świata	Udział w akcji sprzątnięcia świata w październiku 2023 r, ilość osób uczestniczących – 515.

f) Utrzymanie i rewitalizacja terenów zielonych.

- Systematyczna pielęgnacja zieleni wysokiej.
- Nasadzenia drzew i krzewów na terenach zieleni miejskiej oraz w lesie komunalnym. Powierzchnia gruntów leśnych wynosi obecnie 141,05 ha (lasu stanowiące własność gminy objęte Uproszczonym Planem Urządzenia Lasu). W roku 2023 posadzono ogółem **393** drzewa na terenie miasta Nowa Ruda.
- Uchwałą NR 460/LX/23 Rady Miejskiej w Nowej Rudzie z dnia 26.04.2023 r. uznano kolejne 4 pomniki przyrody ożywionej. Są to cztery dęby szypułkowe o wyjątkowych walorach przyrodniczych, które wyróżniają się na tle innych drzew. Ich wiek szacuje się na 160 do 180 lat. Drzewa te rosną w parku przy ul. Radkowskiej. Żeby je chronić, zachować w możliwie dobrej kondycji zdrowotnej oraz zachować dla przyszłych pokoleń objęto je dodatkową ochroną prawną. Drzewa te posiadają pień o imponujących rozmiarach (największy posiada obwód pnia 450 cm), są wyjątkowymi okazami wśród drzew na terenie miasta, zachwycają okazałymi rozmiarami, monumentalnością i rozłożystymi konarami. Dęby zostały nazwane imionami staropolskimi, oznaczającymi wielkość, odwagę, śmiałość i doskonałość: Antoni, Tadeusz, Józef i Jan. Na terenie miasta znajduje się obecnie 6 drzew, które zostały uznane za pomniki ochrony przyrody. Wszystkie formy ochrony przyrody są wpisane do Centralnego Rejestru Form Ochrony Przyrody prowadzonego przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska.

4) Uchwała nr 446/LVIII/23 z dnia 01 marca 2023 r. w sprawie **programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Miejskiej Nowa Ruda na rok 2023 r.**

- a) Celem Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt jest zapewnienie opieki bezdomnym zwierzętom, a w szczególności:

- Humanitarne ograniczenie liczebności populacji bezdomnych zwierząt oraz kotów wolno żyjących.
- Edukacja mieszkańców w zakresie humanitarnego traktowania zwierząt.
- Sprawowanie opieki nad kotami wolno żyjącymi. Według informacji z marca 2024 roku, 57 mieszkańców miasta zadeklarowało się pełnić funkcję społecznego opiekuna wolno żyjących kotów.

b) Program w 2023 r. realizowano, podejmując następujące działania:

- Zawarto umowę z „Fundacją Pod Psią Gwiazdą” z siedzibą w Polanicy Zdrój na okres od 06.02.2022 r. do 05.02.2024 r. w ramach której przekazano do schroniska 3 bezdomnych psów, koszt usługi wyniósł 14 050,00 zł.
- Sfinansowano usługi weterynaryjne polegające na pomocy zwierzętom bezdomnym na kwotę 36 280,00 zł. oraz usługi związane z utylizacją padłych zwierząt 5 254,20 zł.
- Zakupiono karmę dla bezdomnych kotów o wartości 17 553,90 zł.

5) Uchwała nr 106/X/15 z dnia 02 września 2015 r. w sprawie przyjęcia do realizacji **Planu Gospodarki Niskoemisyjnej** na lata 2014-2020 z perspektywą do 2030 r. dla Gminy Miejskiej Nowa Ruda z uwzględnieniem zapisów części wspólnej Planu dla Aglomeracji Wałbrzyskiej.

a) Założenia Planu Gospodarki Niskoemisyjnej.

- Program gospodarki niskoemisyjnej na lata 2014-2020 z perspektywą do 2030 r. dla 15 gmin Aglomeracji Wałbrzyskiej został opracowany, aby m.in. przyczynić się do osiągnięcia celów określonych w pakiecie klimatyczno-energetycznym do roku 2020, tj.: rozwój niskoemisyjnych źródeł energii, poprawa efektywności energetycznej, poprawa efektywności gospodarowania surowcami i materiałami, rozwój i wykorzystanie technologii niskoemisyjnych, zapobieganie powstawaniu oraz poprawa efektywności gospodarowania odpadami, promocja nowych wzorców konsumpcji, poprawa funkcjonowania transportu zbiorowego i indywidualnego w zakresie ograniczenia emisji spalin.
- Celem PGN jest określenie, na podstawie analizy aktualnego stanu w zakresie zużycia energii i emisji gazów cieplarnianych na obszarze Aglomeracji Wałbrzyskiej, działań zmierzających do redukcji zużycia energii, zwiększenia wykorzystania źródeł odnawialnych oraz ograniczenia emisji gazów cieplarnianych wraz z ekonomiczno-ekologiczną oceną ich efektywności.
- Podstawą formalną opracowania planu gospodarki niskoemisyjnej dla Aglomeracji Wałbrzyskiej jest umowa pomiędzy Gminą Wałbrzych a firmą ATMOTERM S.A. zawarta w dniu 25.06.2014 r., wynikająca z realizacji przez Aglomerację Wałbrzyską projektu pn. „Rozwój Obszaru Funkcjonalnego Aglomeracji Wałbrzyskiej poprzez opracowanie dokumentów strategicznych wspierających integrację 23 JST: Strategii ZIT, Programu Gospodarki Niskoemisyjnej i Zintegrowanego Programu Transportu Publicznego” dofinansowywanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013.

b) Realizując Planu Gospodarki Niskoemisyjnej wykonano następujące zadania:

- Ograniczenie niskiej emisji: Na terenie Gminy Miejskiej Nowa Ruda zlikwidowanych zostało w roku 2023: 178 kopciuchów, (całkowita szacunkowa redukcja emisji PM10 to 9,84 Mg/rok).
- Ograniczenie niskiej emisji: realizowane jest porozumienie z **Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej** na program priorytetowy „Czyste Powietrze” i prowadzony jest na terenie Urzędu, punkt informacyjno-konsultacyjny dla programu.

Zgodnie z informacją uzyskaną w NFOŚiGW mieszkańcy Nowej Rudy w roku 2023 złożyli w ramach programu **243** wnioski (w roku 2022: 157 wniosków), zawarto 188 umów (w roku 2022: 121 umów), zrealizowano 114 przedsięwzięć (w roku 2022: 73 przedsięwzięcia), łączna kwota wypłaconego dofinansowania wyniosła 1 810 768,96 zł (w roku 2022: 918 963,90 zł).

- Realizowana jest umowa z **Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu**: nabór ciągły od stycznia 2023 r. w ramach programu priorytetowego „**Ciepłe mieszkanie**” (Umowa z dnia 20.12.2022 r. nr 1466/D/CM/WB/2022, wartość Umowy: 4 999 300,00 zł). Na dzień 31.12.2023 r. złożonych zostało 78 wniosków (w tym odrzucono 4 wnioski z uwagi na nie spełnianie wymagań programu), podpisanych zostało pomiędzy Gminą Miejską Nowa Ruda a beneficjentami końcowymi (mieszkańcami) 74 umowy. Zrealizowanych zostało 35 przedsięwzięć. Kwota wypłaconego dofinansowania dla beneficjentów końcowych wyniosła: 182 132,76 zł. 16.10.2023 r. złożono wniosek do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu, w związku z naborem dla Ciepłego mieszkania II i rozszerzeniem programu o **najemców i wspólnoty mieszkaniowe** (3-7 lokali) na kwotę 3 520 600,00 zł. Obecnie Gmina Miejska Nowa Ruda czeka na przekazanie Umowy przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu celem ogłoszenia naboru.
- W ramach realizacji projektu pt. **Przyjazna przestrzeń dla mieszkańców - Inteligentna Nowa Ruda** zainstalowanych jest na terenie miasta 8 czujników jakości powietrza oraz uruchomiona jest platforma, gdzie wskazywane są pomiary jakości powietrza w różnych lokalizacjach miasta Nowa Ruda. Informacja jest ogólnodostępna pod adresem: www.powietrze.nowaruda.pl. Wyniki pomiarów za okres od 19.05.2022 r. do 18.05.2023 r. zostały przedstawione w raporcie rocznym, sporządzonym przez firmę ATMOTERM S.A. Lokalizacja czujników związana jest z ukształtowaniem terenu, na którym czujniki zostały zamontowane. Pięć czujników zlokalizowano w najniższej położonym Centrum, jeden w dzielnicy Drogosław i dwa w najwyższej położonej dzielnicy Stupiec. Stacja PMŚ zlokalizowana jest w dzielnicy Centrum na wysokości 382 m n.p.m. Wyłącznie jeden czujnik zlokalizowany jest na nieco niższej wysokości niż stacja PMŚ (czujnik nr 2 – LO, 380 m n.p.m.). Wszystkie pozostałe czujniki zlokalizowane są na wyższej wysokości n.p.m. niż stacja należąca do GIOŚ. Jednym z celów badania jakości powietrza z użyciem systemu opartego na czujnikach była obserwacja zmienności jakości powietrza w zależności od położenia czujnika na terenie miasta.
- Bieżąca rozbudowa, modernizacja oraz wymiana punktów oświetlenia ulicznego jest realizowana z uwzględnieniem energooszczędnej technologii LED.

6) Uchwała nr 312/XLI/21 z dnia 24 listopada 2021 r. w sprawie przyjęcia „**Miejskiego Planu Adaptacji do zmian klimatu dla miasta Nowa Ruda do roku 2030**”

- a) Miejski Plan Adaptacji do zmian klimatu dla miasta Nowa Ruda do roku 2030 to opracowanie odnoszące się do wykonanych badań i analiz w zakresie zmian klimatu, które wskazują, że w perspektywie do roku 2030 może dojść do pogłębienia tendencji zmian zjawisk klimatycznych. W dokumencie zawarto szczegółowy opis komponentów środowiska przyrodniczego, społecznego, a także gospodarczego i ekonomicznego, jak również sposób funkcjonowania miasta, mający bezpośredni lub pośredni wpływ na mitygację i adaptację do zmian klimatu przez Miasto Nowa Ruda. Charakterystyka Miasta stanowi podstawę do analiz typujących działania dostosowawcze w aspekcie zmian klimatycznych. Wskazano na powiązanie niniejszego Planu z dokumentami krajowymi, regionalnymi i lokalnymi o charakterze strategicznym, zapewniając

jednocześnie spójność realizowanych i podejmowanych działań na rzecz dostosowania Miasta do zmian klimatu, a wynikających z zapisów zawartych we wskazanych dokumentach. W dokumencie zapisano udział społeczeństwa w warunkach zaistniałych ograniczeń epidemiologicznych. Następnie opisano rezultaty przeprowadzonej diagnozy miasta dotyczące:

- Zagrożeń i szans wynikających ze zmian klimatu.
- Podatności (wrażliwości) Miasta na zmiany klimatu.

b) Na podstawie danych z Nowej Rudy dokonano analizy ryzyka determinowanego zmianami klimatycznymi. Wyodrębniono cztery priorytetowe obszary/sektory najbardziej wrażliwe na zmiany klimatu, gdzie występuje wysokie i średnie ryzyko oddziaływania zjawisk klimatycznych, a w tym: zdrowie publiczne, sektor komunalno-bytowy, sektor gospodarki wodnej, tereny otwarte.

c) Przedstawiono cele i kierunki mitygacji i adaptacji do zmian klimatu oraz wyznaczono działania. Ich realizacja przyczyni się do dostosowania Miasta i mieszkańców do zmian klimatycznych. W dokumencie zawarto działania dla zapewnienia zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian klimatu, do których zaliczono:

- Zmniejszenie poziomu koncentracji zanieczyszczeń powietrza.
- Rozwój infrastruktury błękitnej i zielonej.
- Edukowanie i informowanie wraz z systemem ostrzegania w zakresie zmian klimatycznych.
- Wzmocnienie służb ratowniczych z uwzględnieniem zmian klimatycznych.

d) Opisano istotę wdrażania założeń Miejskiego planu adaptacji, a w tym przykładowe, możliwe źródła finansowania podejmowanych działań oraz harmonogram i wskaźniki przyjęte dla zrealizowania przyjętych celów.

e) Miejski Plan Adaptacji do zmian klimatu dla miasta Nowa Ruda do roku 2030 stanowi podstawę do realizacji projektu łagodzenie skutków zmian klimatu poprzez rozwój systemu zielono-niebieskiej infrastruktury na terenie miasta Nowa Ruda.

7) Nieczystości ciekłe. Zadania gminy wynikają z ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Powadzenie ewidencji zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków. Złożono Sprawozdanie za rok 2023 do Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie Zarząd Zlewni w Nysie oraz do Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska we Wrocławiu dot. nieczystości ciekłych za rok 2023.

a) W 2023 roku, na terenie Gminy Miejskiej Nowa Ruda:

- Ustalono (wprowadzono do ewidencji), że znajduje się 369 zbiorników bezodpływowych i 178 przydomowych oczyszczalni ścieków.
- Nieruchomości z których, odebrano nieczystości ciekłe, były wyposażone w 286 zbiorniki bezodpływowe i 110 przydomowe oczyszczalnie ścieków.
- Przeprowadzono kontrole dotyczące nieczystości ciekłych, w tym: 79 w zakresie umów z odbierającymi nieczystości ciekłe wpisanymi do Rejestru Działalności Regulowanej oraz 79 kontroli dotyczących dowodów pozbywania się nieczystości ciekłych z nieruchomości.

b) Ustalono, na podstawie sprawozdań podmiotów odbierających nieczystości ciekłe z terenu Gminy Miejskiej Nowa Ruda, iż nieczystości ciekłe odbierane w ciągu roku to 532 200 m³ ścieków bytowych i 18 900 m³ ścieków przemysłowych.

c) Burmistrz Miasta Nowa Ruda wydaje zezwolenia na prowadzenie działalności regulowanej w zakresie odbioru i transportu nieczystości ciekłych z terenu Gminy Miejskiej Nowa Ruda. Obecnie jest 7 podmiotów uprawnionych do prowadzenia działalności w zakresie opróżniania

zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych na terenie miasta. W roku 2023 wydano 1 zezwolenie. Rejestr podmiotów jest udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Nowej Rudzie.

6. Gospodarka odpadami.

- 1) Burmistrz Miasta Nowa Ruda prowadzi rejestr działalności regulowanej dot. odbioru odpadów komunalnych z terenu Gminy Miejskiej Nowa Ruda. W roku 2023 dokonano 5 wpisów do rejestru, 1 wykreślenia z rejestru, 1 sprostowania w rejestrze. Rejestr jest udostępniany w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Nowej Rudzie.
- 2) Odpady komunalne z obszaru miasta odbierane są przez Noworudzkie Usługi Komunalne Sp. z o.o. z siedzibą w Nowej Rudzie przy ul. Żeromskiego 2. Gmina korzysta z Regionalnych Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych (RIPOK) takich jak:
 - a) Instalacja do mechaniczno biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych, ul. Ceglana 10, Bielawa.
 - b) Instalacja do mechaniczno biologicznego przetwarzania odpadów, Ścinawka Dolna, FBSerwis Dolny Śląsk Sp. z o. o.
 - c) Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Zawiszowie.
- 3) Mieszkańcy miasta mogą korzystać z Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych, który mieści się w Nowej Rudzie przy ul. Niepodległości 45C. Jego operatorem jest w/w spółka. Do PSZOK, we własnym zakresie w ramach opłaty, mieszkańcy mogą dostarczyć odpadów takich frakcji jak: odpady ulegające biodegradacji w tym odpady zielone, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, zużyte baterie i akumulatory, odpady budowlane i rozbiórkowe, meble i inne odpady wielkogabarytowe, zużyte opony, przeterminowane leki, chemikalia powstające w gospodarstwach domowych, odpady opakowaniowe zawierające następujące frakcje: papier, tekturę, szkło oraz tworzywa sztuczne, oraz odzież i tekstylia. Ponadto przeterminowane leki można wrzucać do pojemników w aptekach zlokalizowanych na terenie gminy. Pojemniki na zużyte baterie umieszczone są w obiektach użyteczności publicznej, placówkach oświatowych i kulturalnych na terenie miasta oraz w punktach handlowych sprzedających tego typu produkty. Odpady zielone, pochodzące z pielęgnacji terenów zielonych, ogrodów, cmentarzy, mieszkańcy mogli również bezpłatnie oddać do PSZOK-u.
- 4) Gmina Miejska Nowa Ruda w roku 2023 realizowała Plany Działań Naprawczych w związku z nieosiągnięciem za rok 2018 i rok 2019 wymaganych poziomów recyklingu i odzysku, zgodnie z którym:
 - a) We współpracy z odbierającym odpady, realizowane są kontrole w zakresie oddawania odpadów segregowanych w workach oznakowanych za pomocą kodu kreskowego w celu zwiększenie świadomości wśród właścicieli nieruchomości. Działania kontrolne przeprowadzono w następujących obszarach:
 - Brak segregacji odpadów, w zabudowie jednorodzinnej – 352 kontrole. Na dzień 31.12.2023 r. wszczęto 45 postępowań, z których 36 zakończono wydaniem decyzji naliczającej opłatę podwyższoną za gospodarowanie odpadami komunalnymi.
 - Brak segregacji odpadów, w nieruchomości niezamieszkałych – 8 kontroli.
 - Brak segregacji odpadów w zabudowie wielorodzinnej – 37 kontroli.
 - Brak złożonej deklaracji – 3 przypadki.
 - Weryfikacja zadeklarowanego kompostowania – 55 kontroli.

b) Prowadziła działania związane z edukacją ekologiczną poprzez:

- Wydruk 4 650 harmonogramów odbioru odpadów komunalnych, na których poza określeniem dni odbioru, znajduje się także informacja dot. segregacji odpadów.
- Konkursy pn. „O srebrną puszkę”, „Zbieramy nakrętki” i „Bezpieczna bateria” dla dzieci i młodzieży placówek oświatowych organizowany przez NUK Sp. z o. o. z/s w Nowej Rudzie pod patronatem Burmistrz Miasta Nowa Ruda, których celem jest promowanie, rozpowszechnianie i wdrażanie zachowań pro środowiskowych poprzez przedsięwzięcia recyklingowe oraz ukształtowanie w uczestnikach odpowiednich nawyków.
- Na Biuletynie Informacji Publicznej i na stronie Urzędu Miejskiego w Nowej Rudzie publikowane są informacje dot. odbioru odpadów oraz prawidłowej segregacji odpadów komunalnych.
- Zorganizowano spektakl ekologiczny (4 przedstawienia) dla dzieci ze szkół podstawowych i przedszkoli dot. prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi. W listopadzie 2023 r. w spektaklach udział wzięło 713 uczniów i przedszkolaków z terenu miasta Nowa Ruda.
- Pracownicy Urzędu Miejskiego wspólnie ze szkołami, seniorami oraz uczniami uczestniczyli w ogólnopolskiej akcji sprzątania świata celem zwiększenia świadomości ekologicznej (515 osób wzięło udział w akcji „Sprzątanie świata łączy ludzi”).
- Przeprowadzono dwa spotkania w szkołach i jedno w przedszkolu przez pracownika Wydziału Ochrony Środowiska dot. ochrony środowiska, w tym prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi (łącznie udział wzięło 91 osób).
- Osoby składające nowe deklaracji, w roku 2023 – 186 otrzymały pisemne pouczenie o obowiązkach i zasadach segregacji odpadów.
- Gmina Miejska Nowa Ruda prowadzi działania zmierzające do ograniczenia liczby kontenerów KP7. Obecnie na terenie miasta znajduje się 35 kontenerów KP7 (do 31 grudnia 2022 r. zewidencjonowanych było 42 kontenery KP -7). Zapis ograniczający możliwość stosowania w/w pojemników został wprowadzony do uchwały w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Miejskiej Nowa Ruda.
- Od 2023 r. trwa inwentaryzacja pojemników przy zabudowaniach wielorodzinnych. Pokaże ona, ilu mieszkańców jest przypisanych do jakiej ilości pojemników.

Tabela 27: Zestawienie wybranych danych w zakresie systemu Gospodarowania Odpadami Komunalnymi.

LP	Wyszczególnienie	2019	2020	2021	2022	2023
1	Ilość zebranych odpadów komunalnych, w tym:	8 905,10	8 946,65	9 213,07	9 264,10	9 386,74
1.1	- z gospodarstw domowych	7 109,34	8 783,79	8 829,70	8 558,30	8 800,75
1.2	- zmieszane	6 858,31	5 922,92	6 055,77	5 894,26	5 617,53
1.3	- selektywne	2 046,79	3 023,73	3 157,30	3 369,84	3 769,21
2	Liczba mieszkańców	21 482	21 051	20 549	20 322	19 810
3	Odpady ogółem na jednego mieszkańca [kg]	414,54	425,00	448,35	455,87	473,84
4	Odpady z gospodarstw domowych na jednego mieszk. [kg]	330,94	417,26	429,69	421,13	444,26
5	Liczba zlikwidowanych dzikich wysypisk	8	4	28	32	49
6	Odpady zebrane z dzikich wysypisk	200,00	2,30	11,20	40,10	23,16

Tabela 28: Zestawienie wskaźników recyklingu w systemie Gospodarowania Odpadami Komunalnymi.

LP	Wyszczególnienie Poziom: O-osiągnięty, W-wymagany	2019		2020		2021		2022		2023	
		O	W	O	W	O	W	O	W	O	W
1	Osiągnięty poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła	32,82	40,00	28,82	50,00	27,17	20,00	27,83	25,00	32,57	35,00
2	Osiągnięty poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych	100,45	60,00	100,19	70,00	98,22	0,00	100,00	0,00	100,00	0,00
3	Osiągnięty poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania	4,09	40,00	3,69	35,00	7,66	0,00	7,88	0,00	15,68	0,00
4	Poziom składowania odpadów komunalnych	0,00	0,00	0,00	0,00	21,23	0,00	22,85	0,00	28,11	0,00

Tabela 29: Zestawienie dochodów i wydatków systemu gospodarowania odpadami za lata 2018-2023.

L.P.	Wyszczególnienie	2019	2020	2021	2022	2023
1	Razem wydatki, w tym	5 659 904,10	7 057 237,27	7 856 722,56	9 400 792,58	8 520 491,62
1.1	Odbieranie i zagospodarowanie odpadów	5 237 503,25	6 609 561,27	7 279 989,36	8 612 042,91	7 684 392,92
1.2	PSZOK	162 200,00	174 683,79	210 000,00	370 000,00	380 000,00
1.3	Likwidacja dzikich wysypisk	20 374,20	4 963,46	15 124,48	33 498,65	18 771,12
1.4	Obsługa administracyjna systemu, w tym:	239 826,65	268 028,75	351 608,72	385 251,02	437 327,58
1.4.1	Wynagrodzenia	208 272,03	236 594,96	306 060,10	333 511,01	367 531,95
1.4.2	Egzekucja	3 150,67	2 970,36	5 928,09	11 060,66	32 035,30
1.4.3	Pozostałe wydatki	28 403,95	28 463,43	39 620,53	40 679,35	37 760,33
2	Razem dochody, w tym:	5 323 218,67	7 059 332,29	6 821 281,53	8 172 054,00	8 495 666,06
2.1	§0490 – wpływy z opłaty za GOK	5 295 990,44	7 045 165,08	6 726 756,37	8 025 630,35	8 326 531,43
2.2	§0910 – odsetki od opłaty za GOK	19 434,24	9 633,24	15 521,88	27 178,25	30 018,29
2.3	§0690 – koszty upomnień opłaty za GOK	7 793,99	4 533,97	6 935,37	11 220,70	11 030,02
2.4	§0830 - Wpływy od GNR obsługa PSZOK			72 067,91	108 024,70	128 086,32
3	Różnica w danym okresie (1-2)	-336 685,43	2 095,02	-1 035 441,03	-1 228 738,58	-24 825,56
4	Bilansowanie systemu	-242 204,08	-240 109,06	-1 275 550,09	-2 504 288,67	-2 529 114,23

Tabela 30: Stawki opłat za Gospodarowanie Odpadami Komunalnymi w wybranych okresach i miastach.

Nowa Ruda	Z	S	Kłodzko	Z	S	Wałbrzych	Z	S
2016.11.01 – 2019.02.29	22,00	13,50	01.07.2013 – 31.08.2019	13,50	9,10	01.01.2016 – 31.12.2020	20,00	12,00
2019.03.01 – 2019.12.31	31,10	19,10	2019.09.01 – 31.12.2020	26,00	13,00	01.01.2021 – 01.09.2022	---	27,00
2020.01.01 – 2021.04.30	-----	32,00	01.01.2021-31.12.2022	---	32,00			
2021.05.01 – 2022.03.31	-----	35,00						
2022.04.01 – 2022.11.30	-----	38,00	Od 01.01.2022	---	38,00	Od 01.09.2022	---	35,00

Nowa Ruda	Z	S	Kłodzko	Z	S	Wałbrzych	Z	S
od 2022.12.01	-----	41,00	Od 01.06.2024	---	46,00			

Legenda: Z - stawka za odpady zmieszane, S - stawka za odpady segregowane

7. Turystyka i promocja miasta.

1) Infrastruktura turystyczna.

a) Baza noclegowa oraz ruch turystyczny.

Tabela 31: Baza noclegowa oraz ruch turystyczny (GUS).

L.p.	Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021	2022
1	Turystyczne obiekty noclegowe	1	2	2	2	2	6
2	Ilość miejsc noclegowych	260	373	376	381	391	416
3	Noclegi udzielone turystom zagranicznym	4 554	5 187	5 922	2 013	b.d.	b.d.

b) Systematyczna inwentaryzacja szlaków turystycznych i elementów małej infrastruktury historycznej: udokumentowanie w formie zdjęć, śladów GPS wraz ze szczegółowym opisem, przejścia, przewyższeniami, utrudnieniami.

c) Modyfikacja tras spacerowych i szlaków turystycznych wraz z prze-znakowaniem i oznaczaniem.

d) Sprzątanie szlaków turystycznych oraz wież widokowych.

2) Współpraca z organizacjami turystycznymi oraz innymi podmiotami w zakresie turystyki.

a) Współpraca z jednostkami organizacyjnymi Miasta Nowa Ruda w zakresie obsługi i promocji wydarzeń kulturalnych, charytatywnych i sportowych.

b) Współpraca z wydawnictwami i firmami, które tworzą publikacje, w których wspominane jest Miasto Nowa Ruda.

c) Interakcje z osobami, które zamieszczają informacje o mieście Nowa Ruda oraz regionie.

d) Realizacja planów turystycznych wraz z Lokalną Organizacją Turystyczną Aglomeracji Wałbrzyskiej oraz Stowarzyszeniem Turystycznym Gmin Gór Sowich.

e) Wzajemna promocja gmin należących do powyższych stowarzyszeń (wycieczki po każdej z miejscowości, wspólne materiały, wyjazdy na imprezy wystawiennicze, filmy i spoty promocyjne, wspólne projekty).

f) Współpraca z podmiotami funkcjonującymi w obszarze turystyki (DOT, Euroregion Glacensis, Starostwo Powiatowe, Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego, właściciele atrakcji i obiektów noclegowo-gastronomicznych po polskiej i czeskiej stronie).

g) Koordynacja działań związanych z nawiązywaniem się współpracy pomiędzy podmiotami obsługującymi ruch turystyczny.

h) Współpraca z Uniwersytetem III wieku jako organizatorem i uczestnikiem wielu akcji promujących miasto i region (Marsz Nordic Walking, udział w olimpiadach sportowych, wizytach studyjnych u zaprzyjaźnionych uniwersytetów).

3) Media elektroniczne oraz tradycyjne.

a) Sukcesywne zwiększanie liczby obserwatorów na Instagramie.

b) Udostępnianie na Facebooku zdjęć lokalnych grup turystycznych oraz pasjonatów.

c) Uaktualnianie zdjęć i treści w aplikacji mobilnej miasta.

d) Obsługa elektronicznych źródeł informacji (aplikacje, strony www, infokioski, media społecznościowe).

- e) Stworzenie folderu promocyjnego z propozycjami wycieczek po mieście Nowa Ruda i po okolicach.
 - f) Aktualizacja planu miasta, naniesienie aktualnej bazy noclegowej/gastronomicznej oraz atrakcji turystycznych, w tym szlaków.
 - g) Przygotowanie projektu i druk ulotki promującej Nową Rudę i jej wydruk oraz kolportaż do atrakcji turystycznych.
- 4) Wydarzenia związane z turystyką i promocją.
- a) Obchody Dnia Przewodnika Turystycznego promujące atrakcje turystyczne znajdujące się na terenie Miasta Nowa Ruda.
 - b) Współuczestnictwo i promocja w czasie akcji turystycznych organizowanych przez Sowie Szczyty (Rajd 4 wieże Wzgórz Włodzickich, Oblężenie Wielkiej Sowy, Sowie Ławka...).
 - c) Promocja i realizacja zadań związanych z odznaką turystyczną Znam Góry Sowie.
 - d) Realizacja zadania pn. Korona Nowej Rudy, złożonego przez koło PTTK im. Gwarków Noworudzkich.
 - e) Promocja Miasta Nowa Ruda poprzez wizyty studyjne w miastach partnerskich (ZPiT Nowa Ruda, młodzież szkolna, Old Boy — piłkarze, samorządowcy, artyści lokalni) oraz uczestniczenie w wydarzeniach organizowanych przez miasta partnerskie. Obchody Dnia Europy w Castrop-Rauxel, organizacja stoiska promocyjnego z Nowej Rudy w czasie obchodów 60 lecia obecności Castrop-Rauxel w Unii Europejskiej.
 - f) Współpraca przy organizacji wydarzeń przygotowywanych przez koło PTTK im. "Gwarków Noworudzkich" – rajdy, spacer, obchody 10 -lecia działalności.
- 5) Działania ukierunkowane na promocję najbardziej charakterystycznych elementów miasta.
- a) Nowa Ruda, miasto czerwonego piaskowca (wieże widokowe, rynek, szlak spacerowy, fontanna Rudek, elementy małej architektury, wykończenie budynków – wszystko pokazywane w ramach wycieczek, spacerów, lekcji tematycznych zorganizowanych w punkcie Informacji Turystycznej).
 - b) Promocja ekologicznych działań na podstawie realizację projektu „Łagodzenie skutków zmian klimatu poprzez rozwój systemu zielono-niebieskiej infrastruktury na terenie miasta Nowa Ruda”.
 - c) Festiwal Góry Literatury jako letnie wydarzenie organizowane w centrum Nowej Rudy, w które wpinane są dodatkowe atrakcje (zwiedzanie, koncerty, wystawy, spotkania, konkursy i warsztaty).
 - d) Współpraca z ekipami filmowymi kręcącymi zdjęcia do filmów.

V. Informacja o stanie oświaty oraz opiece do lat 3 w 2023r.

1. Żłobek

Na terenie miasta od 2019 roku funkcjonuje żłobek, którego utworzenie oraz funkcjonowanie częściowo zostało sfinansowane ze środków zewnętrznych (budżet państwa oraz Unia Europejska).

Tabela 32: Informacja w zakresie dzieci w wieku do 3 lat objętych opieką w żłobkach.

L.p.	Opis	2019	2020	2021	2022	2023
1	Dzieci w wieku od 0 do 3 lat	639	609	577	521	448
2	Dzieci przyjęte do żłobka	42	42	42	42	42
3	Dzieci oczekującej na przyjęcie do żłobka	---	22	22	20	32
4	Odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach [%]	6,57%	6,90%	7,28%	8,06%	9,38%

2. Miejskie placówki przedszkolne i szkolne.

Tabela 33: Wykaz miejskich jednostek oświatowych (Dane według SIO na 30.09.2023).

L.p.	Nazwa jednostki	Ilość oddziałów		Ilość miejsc/wychow.		Ilość etatów	
		2022/23	2023/24	2022/23	2023/24	2022/23	2023/24
1	Przedszkole Miejskie nr 1	4	4	78	83	6,09	7,60
2	Przedszkole Miejskie nr 2 „Mini”	1	1	25	23	1,69	2,9
3	Szkoła Podstawowa nr 2	19	18	371	345	39,14	37,92
4	Zespół Szkolno – Przedszkolny nr 1	14	13	265	259	27,57	26,45
5	Szkoła Podstawowa nr 7	28	28	632	611	52,21	51,08
	Razem	66	64	1 371	1 321	126,70	125,95

3. Nauczyciele w szkołach podstawowych

Tabela 34: Nauczyciele pełnozatrudnieni i niepełnozatrudnieni w przeliczeniu na etaty w okresie 2019-2022 (GUS).

L.p.	Opis	2019	2020	2021	2022
1	Szkoły podstawowe; w tym:	92,82	88,74	89,81	83,25
1.1	mężczyźni	17,91	17,50	17,00	15,23
1.2	kobiety	74,91	71,24	72,81	68,02
2	Szkoły podstawowe specjalne	9,5	11,13	18,26	15,02
2.1	mężczyźni	1,61	1,01	2,94	1,92
2.2	kobiety	7,89	10,12	15,32	13,10

4. Nauczyciele według stopni awansu zawodowego na dzień 30 września.

Tabela 35: Zatrudnieni nauczyciele według stopni awansu zawodowego w poszczególnych jednostkach oświatowych za lata 2021-2023.

Lp.	Nazwa jednostki	Początkujący			Mianowany			Dyplomowany			Razem		
		2021	2022	2023	2021	2022	2023	2021	2022	2023	2021	2022	2023
1	Szkoła Podst. nr 2	5,23	3,44	1,22	14,00	8,28	11,89	25,72	27,42	24,81	44,95	39,14	37,92
2	Zes. Szk. Przedsz.	1,35	5,73	2,52	6,71	5,11	3,68	14,31	16,73	16,69	22,37	27,57	22,89
3	Szkoła Podst.nr 7	4,78	3,00	2,00	6,92	7,89	8,65	46,23	41,32	40,43	57,93	52,21	51,08
4	Przedszkole nr 1	0,00	1,00	0,41	0,19	1,09	0,96	0,64	4,00	1,71	0,83	6,09	3,08
5	Przedszkole nr 2	0,00	0,00	0,00	0,00	1,69	2,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,69	2,00
	Razem	11,36	13,17	6,15	27,82	24,06	27,18	86,90	89,47	83,64	126,08	126,70	116,97

5. Niepubliczne placówki

Tabela 36: Wykaz niepublicznych jednostek oświatowych dofinansowanych z budżetu miasta.

Lp.	Nazwa jednostki	Ilość oddziałów		Ilość wychow.		Ilość etatów	
		22/23	23/24	22/23	22/23	22/23	23/24
1	Niepubliczne Przedszkole Sióstr Salezjanek	4	4	96	92	9,5	10,17
2	Przedszkole Niepubliczne „Kraina Malucha”	3	3	74	76	3,13	5,68
4	Akademia Młodego Artysty Niepub. Punkt Przedszk.	1	1	17	14	0	1
5	Mali Odkrywczy - Niepubliczny Punkt Przedszkolny	8	7	161	163	1	7
	Razem	16	15	348	345	13,63	23,85

6. Wyniki egzaminu ósmoklasisty oraz maturalnych

Tabela 37: Średnie wyniki z egzaminów ósmoklasisty za lata 2020-2023 (Centralna Komisja Egzaminacyjna).

Lp.	Wyszczególnienie Egzamin ośmioklasisty	Język polski				Matematyka				Język angielski			
		2020	2021	2022	2023	2020	2021	2022	2023	2020	2021	2022	2023
1	Nowa Ruda	53,46	50,95	50,68	55,68	35,40	29,30	41,43	34,36	44,21	56,44	59,42	55,83
1.1	liczba zdających	138	144	212	180	139	144	212	180	139	143	199	167
1.2	SP2	48,76	46,87	42,80	57,10	32,30	26,67	31,62	31,29	39,43	50,09	52,84	57,16
1.3	SP6	52,13	46,18	51,58	47,21	38,24	32,22	44,11	32,41	36,18	62,53	57,44	39,83
1.4	SP7	58,06	55,08	56,09	57,47	37,45	25,18	47,61	37,54	50,68	50,06	64,16	60,53
2	Powiat Kłodzki	57,38	55,34	54,11	57,76	40,21	38,65	47,11	41,73	48,68	59,03	64,48	59,65
3	Woj. Dolnośląskie	58,83	57,85	57,82	63,99	44,51	45,38	55,36	51,49	54,96	66,18	67,86	66,06

Tabela 38: Średnie wyniki z egzaminów maturalnych za lata 2021-2023 (Centralna Komisja Egzaminacyjna).

Lp.	Wyszczególnienie Egzamin maturalny	Język polski			Matematyka			Język angielski		
		2021	2022	2023	2021	2022	2023	2021	2022	2023
1	Miasto Nowa Ruda	50,95	50,82	62,18	29,31	53,84	57,48	56,44	70,55	83,01
1.1	liczba zdających	144	86	77	144	86	77	143	85	75
2	Powiat Kłodzki	55,34	50,46	63,25	38,65	49,10	64,04	59,03	72,22	83,16
3	Woj. Dolnośląskie	57,85	53,17	66,20	45,38	55,26	70,39	66,18	77,67	85,99

7. Koszty funkcjonowania oświaty

Tabela 39: Koszty związane z realizacją zadań oświatowych w roku 2023.

Lp.	Wyszczególnienie	Wydatki ogółem	Wydatki własne	Subwencja	Dotacje i dochody	Środki obce
1	Szkoła Podstawowa nr 2	5 896 198,33	2 648 446,42	2 904 178,64	343 573,27	55,08%
2	Zespół Szkolno Przedszk. Nr 1	4 482 777,93	2 372 814,08	1 667 260,66	442 703,19	47,07%

Lp.	Wyszczególnienie	Wydatki ogółem	Wydatki własne	Subwencja	Dotacje i dochody	Środki obce
3	Szkoła Podstawowa nr 7	8 438 259,30	2 764 767,67	5 094 081,10	579 410,53	67,24%
4	Przedszkole Miejskie nr 1	1 460 917,76	1 043 507,03	214 859,87	202 550,86	28,57%
5	Przedszkole nr 2 „Mini”	552 676,97	442 019,13	31 197,47	79 460,37	20,02%
6	Przedszkola niepubliczne	4 078 421,07	2 812 956,62	879 700,45	385 764,00	31,03%
7	Pomoc socjalna oraz transport do szkół	514 692,18	425 930,95	0,00	88 761,23	17,25%
8	Zwrot kosztów związanych z uczęszczaniem dzieci z terenu miasta do jednostek na terenie innych gmin	399 626,86	34 612,95	0,00	365 013,91	91,34%
	Razem	25 823 570,40	12 545 054,86	10 791 278,18	2 487 237,36	51,42%

Tabela 40: Dochody związane z realizacją zadań oświatowych w roku 2023.

Lp.	Wyszczególnienie	Dochody
1	Dochody z subwencji oświatowej	10 791 278,18
1.1	Podstawowa część subwencji oświatowej	10 744 951,18
1.2	Rezerwa sub. oświatowej na odprawy dla nauczycieli przechodzących na emeryturę	13 650,00
1.3	Rezerwa sub. oświatowej na zwiększony odpis na ZFŚS	32 677,00
2	Łączna kwota dotacji oraz innych dochodów przeznaczonych na finansowanie oświaty	2 487 237,36
2.1	Dotacja na realizację zadań w zakresie wychowania przedszkolnego	610 793,00
2.2	Dotacja na wyposażenie szkół w podręczniki, materiały edukacyjne lub ćwiczeniowe	136 544,82
2.3	Dotacja na stypendia socjalne	78 313,68
2.4	Dotacja z budżetu państwa z przeznaczeniem na realizację programu „Aktywna Tablica”	70 000,00
2.5	Opłaty wnoszone za korzystanie z przedszkola w zakresie nieprzewidzianym w ustawie oraz za wyżywienie	486 136,75
2.6	Wpłacana od innych JST, należna miastu część dotacji z budżetu państwa za dzieci, które mieszkają w innych gminach a uczęszczają do przedszkoli na terenie miasta	365 013,91
2.7	Dotacja z budżetu państwa na zwrot zakupu podręczników program - "Wyprawka szkolna"	10 447,55
2.8	Dotacja z budżetu państwa z przeznaczeniem na realizację programu „Poznaj Polskę”	38 199,00
2.9	Środki na edukację dla uczniów z Ukrainy	691 788,65
	RAZEM	13 278 515,54

VI. Informacja o spółkach prawa handlowego z udziałem Gminy Miejskiej Nowa Ruda.

Tabela 41: Udziały miasta w spółkach kapitałowych na koniec 2023r.

Lp.	Nazwa i siedziba spółki	% udziały Miasta	Wartość udziałów	Przedstawiciele miasta w Radach Nadzorczych
1	Centrum Turystyczno Sportowe Sp. z o.o. z/s w Nowej Rudzie	100,00%	2 694 500	Leszek Zdunek Zbigniew Radgowski Sebastian Dominiak
2	Noworudzkie Usługi Komunalne Sp. z o.o. z/s w Nowej Rudzie	70,70%	754 750	Marzena Wolińska Jan Książek
3	Zakład Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. z/s w Nowej Rudzie	48,46%	27 218 400	Mariusz Fleszar
4	Noworudzkie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o. z/s w Nowej Rudzie	99,64%	1 657 500	Aneta Palczak Iza Michalak
5	Agencja Rozwoju Regionalnego „AGROREG” S.A z/s w Nowej Rudzie	58,57%	4 995 700	Tomasz Kiliński Krzysztof Michalak Marzena Wolińska
6	Wałbrzyska Specjalna Strefa Ekonomiczna „INVEST-PARK” Sp.z o.o. z/s w Wałbrzychu	0,37%	1 510 000	————
7	Społeczna Inicjatywa Mieszkańców „Sudety” sp. z o.o. z/s w Kłodzku	5,88%	3 279 200	Aneta Palczak
Razem			42 110 050	

VII. Realizacja budżetu obywatelskiego Gminy Miejskiej Nowa Ruda według stanu koniec 2023 r.

1. Zadania zrealizowane w roku 2023.

Na podstawie uchwały Rady Miejskiej w Nowej Rudzie nr 326/XLIII/21 z dnia 29 grudnia 2021 r. zmienionej uchwałą nr 338/XLIV/22 z dnia 26 stycznia 2022r w roku 2022 przeprowadzono konsultacje społeczne, ich celem było wytypowanie zadań, które zostaną realizowane w roku 2023. Zadania zostały wybrane spośród 12 zaproponowanych przez mieszkańców projektów, w drodze głosowania, w którym wzięło udział 2 959 osób (ważnych 2 777, nieważnych 182). Łączna wartość sześciu realizowanych w roku 2023 zadań wynosi 300 000,-zł. Udział wykonanych wydatków budżetu obywatelskiego w planie wydatków miasta Nowa Ruda w roku 2023 wynosi 0,29%. Poniższe zestawienie tabelaryczne zawiera szczegółowy wykaz zadań zrealizowanych w roku 2023.

Tabela 42: Zadania budżetu obywatelskiego zrealizowane w roku 2023.

Lp.	Nazwa zadania	Głosy ważne	Szacow. koszt	Wykonanie	%
1	"Bezpieczna Nowa Ruda - Dobrze wyposażona straż pożarna gwarancją mojego bezpieczeństwa".	561	50 000,00	49 951,50	99,90%
2	Koncert "Sygnał Miłosierdzia"- VI Edycja	420	50 000,00	50 000,00	100,00%
3	Noworudzki Jarmark Bożonarodzeniowy	327	50 000,00	50 000,00	100,00%

Lp.	Nazwa zadania	Głosy ważne	Szacow. koszt	Wykonanie	%
4	Strefa relaksu dla uczniów LO wraz z utwardzeniem wjazdu do szkoły	295	50 000,00	49 999,63	100,00%
5	Korona Nowej Rudy	267	50 000,00	28 822,63	57,65%
6	"Nasza Biała Lokomotywa - 50-ta rocznica wjazdu Białej Lokomotywy do Nowej Rudy".	254	50 000,00	50 000,00	100,00%
7	"Plac zabaw dla dzieci Przedszkola Miejskiego nr 3 w dzielnicy Drogosław"	205	50 000,00	—	
8	Ścieżka muzyczna przy Żłobku Miejskim Nr 1 w Nowej Rudzie	161	25 000,00	—	
9	Rodzinna strefa odpoczynku i relaksu	143	50 000,00	—	
10	Filia dla młodego czytelnika. Modernizacja filii nr 4 w Słupcu	92	50 000,00	—	
11	Modernizacja boiska sportowego w Nowej Rudzie Drogosławiu	40	50 000,00	—	
12	Oświetlenie łącznika ul. Andersa	12	30 000,00	—	
	RAZEM	2 777	525 000	278 773,76	53,10%

2. Zadania wybrane w roku 2023 do realizacji w 2024r.

Na podstawie uchwały Rady Miejskiej w Nowej Rudzie nr 420/LVI/22 z dnia 28 grudnia 2022 r. w roku 2023 przeprowadzono konsultacje społeczne, ich celem było wytypowanie zadań, które zostaną realizowane w roku 2024. Zadania zostały wybrane spośród 13 zaproponowanych przez mieszkańców projektów, w drodze głosowania, w którym wzięło udział 2 507 osób (ważnych 2 494, nieważnych 13). Łączna wartość dziesięciu planowanych do wykonania w roku 2024 zadań wynosi 300 000,-zł. Poniższe zestawienie tabelaryczne zawiera szczegółowy wykaz zadań planowanych do realizacji w roku 2024.

Tabela 43: Zadania budżetu obywatelskiego planowane do realizacji w roku 2024.

Lp.	Nazwa zadania	Głosy ważne	Szacow. koszt	Struktura	Realizacja
1	Zakup specjalistycznego sprzętu ratowniczo-gaśniczego dla OSP Nowa Ruda - Słupiec.	358	30 000,00	12,56%	TAK
2	Sygnal Miłosierdzia 2024	328	30 000,00	11,50%	TAK
3	Noworudzki Dzień Dziecka	236	30 000,00	8,28%	TAK
4	Rozbudowa ścieżki zdrowia przy ul. Prusa 1 - Żyj zdrowo i aktywnie.	233	30 000,00	8,17%	TAK
5	Doposażeni OSP Nowa Ruda - Słupiec w sprzęt ochrony indywidualnej dla strażaków - ratowników.	228	30 000,00	8,00%	TAK
6	Nowoczesna pracownia językowa dla Noworudzkiej Szkoły Technicznej	205	30 000,00	7,19%	TAK
7	Boisko wewnątrzsiedlowe Spółdzielni Mieszkaniowej "Górnik".	200	30 000,00	7,02%	TAK
8	Żona dla Rudka	193	30 000,00	6,77%	TAK
9	Remont drogi wewnętrznej na cmentarz przy Kościele pw. św. Barbary w Drogosławiu - II etap	191	30 000,00	6,70%	TAK

Lp.	Nazwa zadania	Głosy ważne	Szacow. koszt	Struktura	Realizacja
10	Plac zabaw dla dzieci Przedszkola Miejskiego nr 3 w dzielnicy Drogosław	128	30 000,00	4,49%	TAK
11	Filia dla młodego czytelnika. Modernizacja Filii nr 4 w Słupcu.	114	30 000,00	4,00%	NIE
12	Noworudzka Izba Pamięci	62	30 000,00	2,17%	NIE
13	Upiększamy wschodnie zaplecze pierzei rynku - dokumentacja.	18	30 000,00	0,63%	NIE
	RAZEM	2 494	390 000	100,00%	

Uzasadnienie

w sprawie raportu o stanie miasta za rok 2023

Zgodnie z art. 28aa ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym, zachodzi konieczność przedstawienia przez organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego raportu o stanie miasta Nowa Ruda za rok 2023.